

Svealandstrafiken AB

Årsredovisning 2023

Innehåll

Förvaltningsberättelse	3
Målområde kund	4
Målområde medarbetare	5
Målområde miljö och säkerhet	6
Målområde ekonomi	7
Målområde affär	8
Förväntad utveckling samt	
väsentliga risk- och osäkerhetsfaktorer	9
Finansiering	10
Flerårsöversikt	11
Förändringar i eget kapital	12
Förslag till vinstdisposition	13
Resultat och ställning	13
Resultaträkning	14
Balansräkning	15
Kassaflödesanalys	17
Noter	18

Svealandstrafiken AB
Org.nr 556555-3350

Styrelsen och verkställande direktören
för Svealandstrafiken AB avger följande
årsredovisning för räkenskapsåret 2023.

Årsredovisningen är upprättad i svenska
kronor, SEK.

Förvaltningsberättelse

Svealandstrafikens uppdrag är att planera, leverera och utveckla linjetrafik och skolskjutstrafik med buss inom Västmanlands län och Örebro län. Vi ägs av Region Västmanland och Region Örebro län. Våra uppdrag får vi av kollektivtrafikmyndigheten i respektive län. Vårt unika koncept innebär att trafikproduktion i egen regi kombineras med ramavtalade bussoperatörer, vilket gör att vi kan optimera, leverera och utveckla Sveriges bästa kollektivtrafik på ett kvalitativt, affärsmässigt och hållbart sätt.

År 2023 präglades av ett fortsatt turbulent omvärldsläge med bland annat fortsatt hög inflation, stigande räntor, prisökningar och försenade leveranser som följd. Svealandstrafiken har trots detta överträffat förväntningarna både vad gäller kvalitet och ekonomiskt resultat. Detta tack vare att vi redan nu kan se effekter av pågående optimeringar och effektiviseringar av vår verksamhet.

Det tuffa omvärldsläget i kombination med andra utmaningar har påverkat våra uppdragsgivare i stor utsträckning och skapat stora budgetunderskott i de regionala verksamheterna. Därför har vi på Svealandstrafiken tillsammans med våra uppdragsgivare under året lagt ner stort arbete på att förbereda inför kommande förändringar i kollektivtrafiken. Med hjälp av statistik och analyser har vi arbetat för att hitta lösningar och identifiera förändringar som skapar så lite påverkan som möjligt framöver på den viktiga kollektivtrafiken. Tillsammans har vi, trots det utmanande läget, fortsatt att utveckla kollektivtrafiken och arbetat för att bidra till ett ökat resande i våra regioner.

Svealandstrafikens ambition är att vara en föregångare i branschen och vi strävar mot vår långsiktiga vision: "Att vara bäst på det vi gör och vi levererar den bästa resan". Våra värderingar "SVEA", som står för samverkande,

värdeskapande, engagerande och ansvarstagande, är vägledande i vårt dagliga arbete och hur vi bedriver vår verksamhet. Under året har vi därför fortsatt att synliggöra och implementera våra värderingar ytterligare i hela vår verksamhet.

I Svealandstrafikens strategiska affärsplan, som visar riktning för de kommande åren finns fem övergripande målområden definierade:

- Kund
- Medarbetare
- Miljö och säkerhet
- Ekonomi
- Affär

Under året har vi implementerat ett nytt systemstöd för att på ett ännu bättre och enklare sätt kunna hantera och följa upp aktiviteter och resultat kopplade till våra målområden och måtetal. Nedan redovisas väsentliga händelser under året kopplat till våra fem målområden.

01.

Målområde kund

Genom att ha ett kundfokus som imponerar skapar vi en positiv upplevelse och ett bestående värde. Kunden är det viktigaste för oss och vårt långsiktiga mål är att vi ska ha Sveriges nöjdaste kunder. En grundförutsättning för att nå dit är pålitliga och trygga leveranser för vår trafik. Trots branschens utmaningar med kompetensförsörjning, det turbulenta omvärldsläget och hög sjukfrånvaro fortsätter vi hålla en mycket hög leveranssäkerhet för vårt trafikuppdrag och har under året utfört 99,84 % (99,87 %) av alla planerade turer. Vi fortsätter också att hålla en hög nivå, 99,99 % (99,99 %), av resande kunder utan negativa kundsynpunkter. Som är ett viktigt måttetal för att följa kundnöjdheten på våra resor.

Under året har också samarbetet med våra uppdragsgivare fördjupats och vi har etablerat nya gemensamma forum för att öka kundnöjdheten och bidra till ett ökat resande med kollektivtrafiken. I Örebro län har arbetet med en särskild förarcertifiering fortskridit, tillsammans med vår egen kompletterande utbildning. Utöver detta har ett fortsatt fokus lagts på kundbemötande vid tillfällen då vi samlar våra förare. Exempelvis på våra egna arbetsplatsträffar, vid introduktionsutbildningar och vidareutbildningstillfällen i båda länen.

02.

Målområde medarbetare

Svealandstrafikens långsiktiga mål är att vara en av Sveriges mest attraktiva arbetsgivare. En viktig del i det arbetet är att skapa en inkluderande arbetsplats med bra arbetsmiljö, där medarbetarna är delaktiga, trivs och utvecklas. Under året har vi arbetat vidare med vår kompetensbehovsanalys och adderat frågor som rör trivsel och vad som är avgörande faktorer för att stanna kvar på en arbetsplats. Undersökningen har gett oss viktiga underlag och insikter som vi kommer att fortsätta arbeta med under kommande period.

Under året har också ytterligare steg tagits för att skapa bättre arbetsscheman för våra förare och vi har utvecklat vårt arbete med friskvård. Vi har även verkat för ett ökat deltagande vid våra arbetsplatsträffar, för en förbättrad dialog med våra medarbetare.

Fokus under 2023 har också varit att fortsätta det pågående arbetet med ett nytt intranät. Det nya intranätet ska lanseras under 2024 med målet att bli en informationshub som ska underlätta varje enskild medarbetares vardag. Parallellt med utvecklingen av det nya intranätet har flera digitaliseringsprojekt initierats, för att förbättra det digitala stödet till våra medarbetare och på så vis effektivisera fler processer och rutiner.

En utmaning under året har varit en fortsatt hög sjukfrånvaro i bolaget. Orsaker till frånvaron har analyserats och frågan har belysts både ur ett individ- och organisationsperspektiv. Vi har arbetat aktivt med att minska sjukfrånvaron under året och även implementerat ett systemstöd för rehabilitering. Vi kan nu se en positiv trend och en något minskad sjukfrånvaro i jämförelse med 2022.

03.

Målområde miljö och säkerhet

På Svealandstrafiken strävar vi ständigt efter att minska vår klimat- och miljöpåverkan. Det gör vi bland annat genom att testa nya innovationer, genomföra energieffektiviseringar i våra verksamheter och elektrifiera vår bussflotta. Elektrifieringen är en av de viktigaste åtgärderna för att minska vår miljöpåverkan och under året har antalet elbussar ökat från 18 till 25 i Västmanland. Vi har också arbetat med upphandling och tecknat avtal om leverans av 61 elbussar för både stads- och regiontrafik i Örebro län.

Den viktiga elektrifieringen ställer krav på våra depåer och vi har under året byggt ut en ny laddinfrastruktur på vår depå i Örebro. På vår depå i Västerås har ett energilager med återvinningsbara batterier installerats, som en del i ett Vinnova-finansierat projekt. Energilagret ska testas för att se hur det kan bidra till att avlasta elnätet och göra oss mer självförsörjande på el. Möjligheterna till att installera solceller och batterilager på bussdepån i Örebro har också utretts. Vi ser goda möjligheter till synergieffekter mellan elbussladdning, solcellsel, batterilager och elnätet framöver.

På grund av det förhöjda säkerhetsläget har vi under året arbetat mer intensivt med att öka säkerheten både på våra depåer och i våra bussar.

Bland annat genom nya rutiner och ett förstärkt stöd till våra förare från vår yttre trafikledning. Under år 2023 har vi också deltagit i ett samarbetsprojekt mellan aktörer från uniformbärande yrken, Människan bakom uniformen som nu startas upp i Västerås. Projektet ska i förlängningen bidra till att minska det hot och våld som våra förare och andra uniformsbärare utsätts för. Ett projekt vi har goda erfarenheter av från tidigare deltagande i liknande satsningar i Örebro län.

Under året har en upphandling av en ny IT-driftpartner genomförts, och ett arbete för en säkrare IT-miljö och ett stärkt skydd mot exempelvis cyberhot har initierats. Vi har även utbildat våra tjänstemän i IT-säkerhet.

Svealandstrafiken AB har upprättat en hållbarhetsredovisning för 2023 som bilaga till årsredovisningen, den finns publicerad på <https://www.svealandstrafiken.se/se/om-oss>.

Mer
intressant läsning
i vår hållbarhets-
redovisning!

04.

Målområde ekonomi

Svealandstrafikens långsiktiga mål är att generera en hållbar avkastning över tid och genom detta skapa ett än mer solitt bolag. Under 2023 har den ekonomiska omvärlden fortsatt varit turbulent påverkad av framför allt kriget i Ukraina och oroligheter i mellanöstern. Ett högt inflationsläge har påverkat priserna inom många områden och Riksbankens räntehöjningar har medfört kraftig utveckling av finansiella poster. Andra externa faktorer som påverkat kostnadsutvecklingen är EU-domstolens beslut att ogiltigförklara Sveriges skattebefrielse på biogas som drivmedel för fordon.

Trots det ekonomiska läget i omvärlden gör Svealandstrafiken i år ett bättre resultat än avkastningskravet på 10,8 mnkr. Det positiva resultatet på + 14,9 mnkr före bokslutsdispositioner och skatt grundar sig på de optimeringar och effektiviseringar som vi gör av vår verksamhet, som till stor del uppnåtts genom de senaste årens kompetenshöjande investeringar. Organisationen håller en fortsatt hög kostnadsmedvetenhet och vi nyttjar våra interna resurser och material i verksamheten mer effektivt. Det harmoniserar med vårt stora fokus på en hållbar verksamhet. Svealandstrafiken har också en fortsatt positiv utveckling av omsättningen, som under 2023 ökade med över 20 % från föregående år.

05.

Målområde affär

Vårt långsiktiga mål är att Svealandstrafikens unika koncept blir branschledande och att vårt varumärke är känt. För att sprida vårt budskap och berätta om vår affärsmodell har vi under året deltagit vid flera nätverksträffar med bland annat Svensk kollektivtrafik och Sveriges bussföretag. Vi har därigenom sett ett ökat intresse från övriga kollektivtrafiksverige genom fler intervju- och mötesförfrågningar kring vårt koncept. Glädjande visar också vår externa varumärkesmätning att allt fler känner till oss som bolag, vilket stärker vårt arbetsgivarvarumärke.

Under året har vi arbetat tillsammans med våra uppdragsgivare med att planera för framtida trafikreduceringar, som främst avser regiontrafiken i våra län. Parallellt med detta har vi arbetat med utvecklingen av stadstrafiken i Örebro, vilket innebär ett helt nytt stadslinjenät och BRT-system, med trafikstart i december 2024. BRT bygger både på bättre infrastruktur, framför allt vad gäller framkomlighet, vilket skapar förutsättningar för ett ökat resande. BRT-systemet fullt utbyggt kommer troligtvis bli ett av Sveriges främsta.

Under 2023 såg vi full effekt av vårt trafikövertagande i Nora och Hällefors. Det tillsammans med övertagandet av skoltrafiken i Örebro kommun utgjorde den

största tillväxten i bolaget under 2023. Uppdraget att trafikera skoltrafiken i Örebro kommun är ett omfattande avtal och görs tillsammans med en av våra ramavtalade underentreprenörer. Därutöver har tågtrafikens utmaningar under året bidragit till att vi under året kört fler förstärkningsturer än vanligt, vilket påverkat vår affär positivt.

Förväntad utveckling samt väsentliga risk- och osäkerhetsfaktorer

- > Vi på Svealandstrafiken ser positivt på bolagets och kollektivtrafikens utvecklingsmöjligheter framöver, samtidigt som vi är lyhörda för omvärlden runt omkring oss och beaktar de potentiella risk- och osäkerhetsfaktorerna som kan påverka vår verksamhet.
- > Trots att inflationen och ränteutveckling börjar vända nedåt skapar det instabila omvärlds- och säkerhetsläget en fortsatt oro för prisfluktationer på bränsle och energi, men även inom andra områden såsom reservdelar, oljor och vätskor. Bristande tillgång på material och försenade leveranser är också en fortsatt riskfaktor som redan har och ytterligare kan påverka vår verksamhet negativt, bland annat avseende leveranser av bussar.
- > En faktor som har stor påverkan på vår verksamhet är prissättningen på vårt uppdrag. Priset för nästkommande år förhandlas i början av året, vilket skapar en stabilitet och trygghet för våra ägare. Det innebär dock en risk för Svealandstrafiken, särskilt i osäkra tider där kostnadsutvecklingen är svår att beräkna. Det kan å andra sidan innebära en möjlighet för bolaget beroende på utfallet av kostnadsutvecklingen.
- > Under 2024 kommer vi att utöka vår fordonspark med elbussar kraftigt och börja drifva dem i Örebro län. Eldriften skapar förutom de miljömässiga aspekterna möjligheter till effektiviseringar vad gäller bränsle och underhåll. Den risk som kan finnas är eventuella inkörnings- och optimeringsproblematik som initialt skulle kunna leda till störningar och eventuella merkostnader.

- > Kompetensförsörjning och förarbrist är andra utmaningar och riskfaktorer att beakta. Nya pandemier och stora sjukskrivningstal finns också med som riskfaktorer, men vi ser också stora möjligheter att fortsätta vårt arbete med att ytterligare minska vår sjukfrånvaro, fortsätta utveckla vår körskola och samverka med partners för att säkra kompetens, ekonomi och leverans.
- > Framöver ska beslut i frågan om byggnation av ny bussdepå i Västerås 2030 fattas. Beslutet kommer att vara en viktig faktor både på kort och lång sikt och påverkar både planering, investeringar, underhåll och resursallokering både för nuvarande och framtida depå.
- > Våra uppdragsgivares ekonomiska svårigheter skulle också kunna leda kort till beslut om ytterligare trafikneddragningar i båda länen. De beslut som redan fattats kan vi hantera inom ramarna för vårt flexibla koncept med stor gemensam fordonsflotta över de två länen och tillsammans med våra ramavtalsleverantörer. Blir eventuella neddragningarna för stora så skulle det dock kunna innebära risk för outnyttjade resurser i personal, fastigheter och fordon.
- > Men med en kollektivtrafik i ständig utveckling och förbättring, tillsammans med en ökad medvetenhet och val av hållbara resesätt, spår vi ett ökat resande och ser en stor potential för vår affär. Vi ser exempelvis redan nu ett ökat resande i de ombyggda stråken för BRT i Örebro. Under 2023 tilldelades vi även uppdraget att utföra trafiken i Karlskoga och Degerfors i Örebro län från och med december 2025, vilket skapar en fortsatt tillväxt för Svealandstrafiken trots de beslut om neddragningar som fattats under 2023.

Finansiering

Under året har Svealandstrafiken totala låneskuld minskat med 42 mnkr och är vid årets slut 669 mnkr. Nya lån på 36 mnkr har tagits upp för finansiering av leveransen av de första elbussarna till Västerås. Den del av den totala låneskulden som ägarna borgar för uppgick till 666 mnkr och ligger inom ramen för aktuellt borgensbeslut.

Soliditeten är vid årets slut på 12,9 % (11,9 %). Den positiva utvecklingen av soliditeten under året har påverkats av att ej tagna lån pga försenade bussleveranser, erhållna bidrag samt det positiva årsresultatet. Som väntat har den kraftigt negativa ränteutvecklingen mer än dubblat de finansiella kostnaderna jämfört med förra året. Med anledning av Svealandstrafikens fortsatt höga investeringstakt och höga skuldsättningsgrad är beaktande av den framtida ränteutvecklingen viktig del för bolaget. Svealandstrafiken behöver fortsatt klara resultatmålet och generera en god avkastning som återinvesteras i verksamheten för att säkra en god soliditet där den långsiktiga målsättningen är 15 %.

Flerårsöversikt (Tkr)

	2023	2022	2021	2020	2019
Totala intäkter	1 280 678	1 059 343	957 399	900 085	629 233
Resultat efter finansiella poster	14 931	7 172	13 068	11 028	162
Balansomslutning	1 132 049	1 126 645	1 092 300	899 524	883 689
Antal anställda	1 186	1 183	1 172	1 196	1 155
Soliditet (%)	12,9	11,9	11,7	13,3	12,4
Avkastning på totalt kap. (%)	4,2	1,7	1,6	1,9	0,6
Avkastning på eget kap. (%)	10,2	5,4	8,2	7,4	0,2

För definitioner av nyckeltal, se Redovisnings- och värderingsprinciper.

Förändringar i eget kapital

	Aktie- kapital	Reserv- fond	Balanserat resultat	Årets resultat	Totalt
Belopp vid årets ingång	7 500	1	85	3 061	10 647
Disposition enligt beslut vid årsstämma			3 061	-3 061	0
Årets resultat				64	64
Belopp vid årets utgång	7 500	1	3 146	64	10 711

Förslag till vinstdisposition

Styrelsen föreslår att till förfogande stående vinstmedel (kronor):

Balanserad vinst	3 145 196
Årets vinst	64 077
	3 209 273

Disponeras så att
i ny räkning överföres

3 209 273

Resultat och ställning

Svealandstrafiken AB har under året levererat ett resultat om 14 931 tkr före bokslutsdispositioner och skatt. Resultatmålet var 10 800 tkr.

Svealandstrafiken AB:s resultat och ställning i övrigt framgår av efterföljande resultat- och balansräkning samt kassaflödesanalys med noter.

Resultaträkning

Tkr

	Not	2023-01-01 -2023-12-31	2022-01-01 -2022-12-31
Rörelsens intäkter			
Trafikintäkter	2	1 253 491	1 031 053
Övriga rörelseintäkter		27 187	28 291
		1 280 678	1 059 344
Rörelsens kostnader			
Trafikkostnader	4	-502 496	-368 765
Övriga externa kostnader	5, 6	-99 419	-71 121
Personalkostnader	7	-525 453	-502 094
Avskrivningar		-107 170	-98 862
Övriga rörelsekostnader		-2 649	0
		-1 237 187	-1 040 842
Rörelseresultat		43 491	18 502
Resultat från finansiella poster			
Övriga ränteintäkter och liknande resultatposter		3 944	572
Räntekostnader		-26 350	-10 141
Räntekostnader pensionsskuld		-6 154	-1 760
		-28 560	-11 329
Resultat efter finansiella poster		14 931	7 173
Bokslutsdispositioner	8	-14 700	-4 231
Skatt på årets resultat	9	-167	119
Årets resultat		64	3 061

Balansräkning	Not	2023-12-31	2022-12-31
Tkr			
TILLGÅNGAR			
Anläggningstillgångar			
<i>Materiella anläggningstillgångar</i>			
Byggnader och mark	10	247 673	242 627
Maskiner och inventarier	11	47 636	51 874
Vagnpark	12	487 338	563 019
Pågående nyanläggningar och förskott avseende materiella anläggningstillgångar	13	32 207	9 121
Summa materiella anläggningstillgångar		814 854	866 641
<i>Finansiella anläggningstillgångar</i>			
Andra långfristiga fordringar	14	41 113	42 757
Summa finansiella anläggningstillgångar		41 113	42 757
Summa anläggningstillgångar		855 976	909 398
Omsättningstillgångar			
<i>Varulager</i>			
Varulager		13 644	11 630
Pågående arbete för annans räkning		0	106
Summa varulager		13 644	11 736
<i>Kortfristiga fordringar</i>			
Kundfordringar		128 635	105 732
Aktuella skattefordringar		2 244	0
Övriga kortfristiga fordringar		20 277	33 293
Förutbetalda kostnader och upplupna intäkter	15	4 051	7 033
Summa kortfristiga fordringar		155 187	146 058
<i>Kassa och bank</i>			
Summa omsättningstillgångar		276 082	217 247
SUMMA TILLGÅNGAR		1 132 049	1 126 645

Balansräkning	Not	2023-12-31	2022-12-31
Tkr			
EGET KAPITAL OCH SKULDER			
Eget kapital			
Bundet eget kapital			
Aktiekapital		7 500	7 500
Reservfond		1	1
Summa bundet eget kapital		7 501	7 501
Fritt eget kapital	16		
Balanserad vinst eller förlust		3 145	85
Årets resultat		64	3 061
Summa fritt eget kapital		3 209	3 146
Summa eget kapital		10 710	10 647
Obeskattade reserver	17	170 408	155 708
Avsättningar			
Avsatt för pensioner ocj liknande förpliktelser enligt tryggandelagen	18	60 673	63 629
Uppskjuten skatteskuld	19	26 559	26 802
Summa avstättningar		87 232	90 431
Långfristiga skulder			
Skulder till kreditinstitut	20, 21	476 596	554 037
Summa långfristiga skulder		476 596	554 037
Kortfristiga skulder			
Skulder till kreditinstitut (kortfristig del)		192 564	156 978
Leverantörsskulder		68 766	54 935
Aktuella skatteskulder		0	2 685
Övriga kortfristiga skulder		31 946	22 557
Upplupna kostnader och föutbetalda intäkter	22	93 827	78 667
Summa kortfristiga skulder		387 103	315 822
SUMMA EGET KAPITAL OCH SKULDER		1 132 049	1 126 645

Kassaflödesanalys	Not	2023-01-01 -2023-12-31	2022-01-01 -2022-12-31
Tkr			
Den löpande verksamheten			
Resultat efter finansiella poster		14 931	7 172
Justeringar för poster som inte ingår i kassaflödet	23	106 969	88 692
Betald skatt		-5 318	-2 359
Kassaflöde från den löpande verksamheten före förändring av rörelsekapital		116 582	93 505
Kassaflöde från förändring av rörelsekapitalet			
Förändring av varulager och pågående arbete		-1 909	-2 068
Förändring av kundfordringar		-22 904	-16 547
Förändring av kortfristiga fordringar		15 998	-22 491
Förändring av leverantörsskulder		13 831	9 697
Förändring av kortfristiga skulder		24 549	21 720
Kassaflöde från den löpande verksamheten		146 147	83 816
Investeringsverksamheten			
Investeringar i materiella anläggningstillgångar		-58 804	-99 213
Försäljning av materiella anläggningstillgångar		350	1 865
Försäljning av finansiella anläggningstillgångar		1 645	1 645
Kassaflöde från investeringsverksamheten		-56 809	-95 703
Finansieringsverksamheten			
Upptagna lån		34 206	77 625
Amortering av lån		-76 061	-69 962
Kassaflöde från finansieringsverksamheten		-41 855	7 663
Årets kassaflöde		47 483	-4 224
Likvida medel vid årets början			
Likvida medel vid årets början		59 453	63 676
Kursdifferens i likvida medel			
Kursdifferens i likvida medel		315	0
Likvida medel vid årets slut		107 251	59 452

Noter

Tkr

Not 1 Redovisnings- och värderingsprinciper

Redovisningsprinciper

Svealandstrafikens årsredovisning har upprättats enligt årsredovisningslagen och Bokföringsnämndens allmänna råd BFNAR 2012:1 Års- och koncernredovisning (K3). Redovisningsprinciperna är oförändrade i jämförelse med föregående år.

Finansiella instrument

Finansiella instrument som redovisas i balansräkningen inkluderar kundfordringar, och övriga fordringar, leverantörsskulder, och låneskulder. Instrumenten redovisas i balansräkningen när Svealandstrafiken AB blir part i instrumentets avtalsmässiga villkor. Finansiella skulder tas bort från balansräkningen när förpliktelse har reglerats eller på annat sätt har upphört.

Kundfordringar och övriga fordringar

Fordringar redovisas som omsättningstillgångar med undantag för poster med förfallodag mer än 12 månader efter balansdagen, vilka klassificeras som anläggningstillgångar. Fordringar tas upp till det belopp som förväntas bli inbetalt efter avdrag för individuellt bedömda osäkra fordringar.

Låneskulder och leverantörsskulder

Låneskulder och leverantörsskulder redovisas initialt till anskaffningsvärde efter avdrag för transaktionskostnader. Skiljer sig det redovisade beloppet från det belopp som ska återbetalas vid förfallotidpunkten periodiseras mellanskillnaden som räntekostnad över lånets löptid med hjälp av gällande villkor för skulden. Härigenom överensstämmer vid förfallotidpunkten det redovisade beloppet och det belopp som ska återbetalas.

Intäkter

Svealandstrafikens intäkter består huvudsakligen av ersättningar för utförd busstrafik. Intäkter som redovisas är hänförliga till utförda tjänsteuppdrag. Tjänsteintäkterna redovisas efter avdrag för moms. För tjänsteuppdrag på löpande räkning redovisas inkomsten som är hänförlig till ett utfört tjänsteuppdrag som intäkt i takt med att arbete utförs.

Avskrivningar på anläggningstillgångar

Materiella anläggningstillgångar redovisas till anskaffningsvärde minskat med avskrivningar. I anskaffningsvärdet ingår utgifter som direkt kan hänföras till förvärvet av tillgången. När en komponent i en anläggningstillgång byts ut, utrangeras eventuell kvarvarande del av den gamla komponenten och den nya komponentens anskaffningsvärde aktiveras. Tillkommande utgifter som avser tillgångar som inte delas upp i komponenter läggs till anskaffningsvärdet om de beräknas ge företaget framtida ekonomiska fördelar, till den del tillgångens prestanda ökar i förhållande till tillgångens värde vid anskaffningstidpunkten.

Vid aktivering av biogas-, elbussar och el-infrastruktur beräknas bidrag som aktiveras samtidigt med motsvarande avskrivningstid. Beräkning av bidragen baseras på riktlinjer från bidragsgivarna.

Utgifter för löpande reparation och underhåll redovisas som kostnader. I samband med fastighetsförvärv bedöms om fastigheten väntas ge upphov till framtida kostnader för rivning och återställande av platsen. I sådana fall görs en avsättning och anskaffningsvärdet ökas med samma belopp.

Realisationsvinst respektive realisationsförlust vid avyttring av en anläggningstillgång redovisas som Övrig rörelseintäkt respektive Övrig rörelsekostnad.

Materiella anläggningstillgångar skrivs av systematiskt över tillgångens bedömda nyttjandeperiod, vilken årligen prövas. När tillgångarnas avskrivningsbara belopp fastställs, beaktas i förekommande fall tillgångens restvärde. Bolagets mark har obegränsad nyttjandeperiod och skrivs inte av. Linjär avskrivningsmetod används för övriga typer av materiella tillgångar.

Följande avskrivningstider tillämpas:

	Antal år
Bussar i tätortstrafik	5-12
Bussar i länstrafik	7-12,5
Övriga fordon	5
Maskiner och inventarier	3-15
Byggnader	15-100
Byggnadsinventarier	5-40
Laddinfrastruktur	7-40

Varulager

Varulagret värderas till det lägsta av anskaffningsvärde och verkligt värde. Erforderlig reservering har skett för inkuransrisker. Varulager består av reservdels-, drivmedels- och klädlager. Lagervärden enligt lagerlistor stäms av mot bokfört värde månadsvis och samtliga lager inventeras vid utgången av varje tertial.

Kassaflödesanalys

Kassaflödesanalysen upprättas enligt indirekt metod. Det redovisade kassaflödet omfattar endast transaktioner som medfört in- eller utbetalningar. Som likvida medel klassificerar företaget, förutom kassamedel, disponibla tillgodohavanden hos banker och andra kreditinstitut samt kortfristiga likvida placeringar som är noterade på en marknadsplats och har en kortare löptid än tre månader från anskaffningstidpunkten. Förändringar i spärrade medel redovisas i investeringsverksamheten.

Nyckeltalsdefinitioner

Soliditet

Eget kapital och obeskattade reserver (med avdrag för uppskjuten skatt) i förhållande till balansomslutningen.

Avkastning på totalt kapital

Resultat före avdrag för räntekostnader i förhållande till balansomslutningen.

Avkastning på eget kapital

Resultat efter finansiella poster i förhållande till eget kapital och obeskattade reserver (med avdrag för uppskjuten skatt).

Antalet anställda

Totalt antalet anställda under året.

Ägaruppgifter

Bolaget är sedan 2018-01-01 ägt till 50 % av Region Västmanland, org nr 232100-0172, och 50 % av Region Örebro läns förvaltning AB, org.nr. 556740-4040, som i sin tur ägs av Region Örebro län, org.nr. 232100-0164.

Tidigare var bolaget sedan december 2012 helägt av Västmanlands läns landsting, org.nr. 232100-0172. Innan dess var bolaget ett helägt dotterbolag till Västmanlands Lokaltrafik AB, org.nr. 556191-4051, med säte i Västerås.

Not 2 Transperens

Svealandstrafiken upprättar för räkenskapsåret 2023 en öppen redovisning enligt av lag (2005:590) om insyn i vissa finansiella förbindelser.

Svealandstrafikens uppdrag är att utföra kollektivtrafik med buss och tillhörande verksamhet på uppdrag av Region Örebro län och Region Västmanland. 99 % av bolagets intäkter kommer från detta uppdrag. Övriga intäkter utgörs av främst hyresintäkter från externa hyresgäster samt bidrag såsom elstöd från Skatteverket samt forskningsrelaterade bidrag från Vinnova.

Not 3 Uppskattningar och bedömningar

Avsättning av pensioner

Avsättning av pensioner prognostiseras av Kommunernas Pensionsanstalt som för räkenskapsår 2023-01-01 - 2023-12-31, beräknas vara 60 673 tkr.

Bokförd avsättning justeras och stäms av löpande under året efter prognoser samt den slutavräkning Svealandstrafiken AB tillhandahåller av KPA.

Prövning av avskrivningstid för anläggningstillgångar

Svealandstrafiken AB:s materiella anläggningstillgångar bussar, samt maskiner och inventarier upptas till anskaffningsvärde med avdrag för ackumulerade avskrivningar.

Avskrivningar görs över beräknad nyttjandeperiod till ett bedömt restvärde. Såväl nyttjandeperiod som restvärde provas varje år. Om en sådan analys indikerar en förändring av nyttjandeperiod sker justering av denna med extraavskrivningar.

Not 4 Trafikkostnader

	2023	2022
Drivmedel	214 591	147 102
Vägtrafikskatter och försäkringar	6 332	5 780
Ersättning Underentreprenörer	221 136	161 966
Reparation vagnpark	58 256	51 416
Övriga trafikkostnader	2 180	2 501
	502 495	368 765

Not 5 Operationella leasingavtal

	2023	2022
Under perioden kostnadsförda leasingavgifter	8 174	7 605

I Svealandstrafiken AB:s redovisning utgörs den operationella leasingen i allt väsentligt av hyrda fastigheter/lokaler. Samtliga gällande avtal om hyra av fastighet/lokal enligt nedan uppräknig är möjliga att säga upp skriftligen 9 månader innan uppsägningsdatum. I annat fall är kontraktet för varje gång förlängt med 36 månader. Storleken på de framtida hyreskostnaderna beräknas för hyra samt driftskostnader. Följande avtal om hyra är ingångna:

- Avtalet om hyra av fastigheten Retortgatan 7, Västerås löper till och med 2024-12-31.
- Avtalet om hyra av fastigheten Fabriksgatan 20, Örebro, löper till och med 2026-04-14.
- Avtalet Tullen 8 Castellum, Örebro, löper till och med 2029-05-31.

- Avtalet Melkerhuset, Västerås, löper till och med 2026-08-31.
Framtida leasingavgifter, för icke uppsägningsbara leasingavtal, förfaller till betalning enligt följande:

	2023	2022
Inom ett år	8 278	8 147
Senare än ett år	6 798	24 494
Senare än fem år	5 673	24 323
	20 749	56 964

Not 6 Övriga externa kostnader

	2023	2022
Lokalhyra	8 336	7 617
Fastighetskostnader	45 172	32 150
Övriga externa kostnader	45 910	31 355
	99 418	71 122

Varav ersättning till revisorerna - PwC		
Revisionsuppdrag	224	200
Revisionsverksamhet utöver revisionsuppdraget	237	362
	461	562

Not 7 Medelantalet anställda, löner, andra ersättningar och sjukfrånvaro

	2023	2022
Medelantalet anställda	1 074	1 073
Kvinnor:	184	179
Män:	890	893
Antal anställda under året	1 186	1 183
Kvinnor:	202	196
Män:	984	987
Nyanställda	115	120
Kvinnor:	20	21
Män:	95	99
Avslutade	110	100
Kvinnor:	16	14
Män:	94	86
 Löner och ersättningar har uppgått till styrelsen och verkställande direktören	 2 381	 2 300
Övriga anställda	376 098	363 758
Löner och ersättningar	378 479	366 058
Sociala avgifter enligt lag och avtal	115 433	111 011
Pensionskostnader	22 791	17 115
Övriga personalkostnader	8 750	7 910
Soc avgifter, pensionskostn o övr personalkostn	146 974	136 036
Totala löner, ersättningar, sociala avgifter och pensionskostnader	525 453	502 094

Bolagets utestående pensionsförpliktelser till styrelse och VD uppgår till 4 361 tkr (4 551 tkr).

Avtal om avgångsvederlag

Avtal finns tecknat med VD om att anställningen kan sägas upp av arbetsgivaren och arbetstagaren med 6 månaders uppsägningstid. Om arbetsgivaren säger upp anställningen utgår, utöver uppsägningslön, dessutom ett avgångsvederlag om 12 månadslöner beräknat på den månadslön som gäller vid uppsägningstillfället.

Styrelseledamöter och ledande befattningshavare

Antal på balansdagen

	2023	2022
Styrelseledamöter	10 varav män 60 %	10 varav män 60 %
Verkställande direktör och andra ledande befattningshavare	1 varav män 100 %	1 varav män 100 %
Sjukfrånvaro		
	2023	2022
Total sjukfrånvaro	9,70 %	10,56 %
Långtidssjukfrånvaro	3,51 %	3,48 %
Sjukfrånvaro för män	6,59 %	7,64 %
Sjukfrånvaro för kvinnor	3,11 %	2,91 %
Anställda - 29 år	0,55 %	0,51 %
Anställda 30 - 49 år	3,90 %	4,22 %
Anställda 50 år -	5,24 %	5,83 %

Not 8 Bokslutsdispositioner

	2023	2022
Återföring från periodiseringsfond	0	3 519
Förändring av överavskrivningar	- 14 700	-7 750
	-14 700	-4 231

Not 9 Skatt på årets resultat

	2023	2022
Aktuell skatt	-410	-808
Skattereduktion investeringar 2021	0	804
Uppskjuten skatt	243	117
Skatt på grund av ändrad taxering	0	6
Skatt på årets resultat	-167	119
Redovisat resultat före skatt	231	3 851
Skatt enligt gällande skattesats (20,6%)	-48	-793
Schablonränta på periodiseringsfonder	0	-4
Skattemässig justering avskrivningar byggnader	-301	
Förändring uppskjuten skatt	243	
Ej avdragsgilla kostnader	-94	-11
Ej skattepliktig ränteintäkt	33	
Redovisad skattekostnad	-167	-808

Not 10 Byggnader och mark

	2023-12-31	2022-12-31
Ingående anskaffningsvärden	275 097	268 563
Försäljning YXAN 6 Ljusnarsberg	0	-2 045
Årets anskaffning	3 320	8 579
Omklassificering	7 675	0
Utgående ackumulerade anskaffningsvärden	286 092	275 097
Ingående ackumulerade avskrivningar	-32 471	-30 227
Omklassificering	-2 650	0
Årets avskrivningar	-3 300	-3 069
Försäljning YXAN 6 Ljusnarsberg	0	825
Utgående ackumulerade avskrivningar	-38 421	-32 471
Utgående redovisat värde	247 671	242 626

Not 11 Maskiner och inventarier

	2023-12-31	2022-12-31
Ingående anskaffningsvärden	96 888	78 093
Årets anskaffning	9 526	18 937
Försäljning YXAN 6 Ljusnarsberg	0	-142
Omklassificering	-7 675	0
Omf IB anskaffningsvärde	80	0
Utgående ackumulerade anskaffningsvärden	98 819	96 888
Ingående avskrivningar	-45 014	-37 187
Försäljningar/utrangeringar	0	142
Omklassificering	2 650	0
Årets avskrivningar	-8 819	-7 969
Utgående ackumulerade avskrivningar	-51 183	-45 014
Utgående redovisat värde	47 636	51 874

Not 12 Vagnpark

	2023-12-31	2022-12-31
Ingående anskaffningsvärden	1 028 740	959 446
Årets anskaffning	22 410	72 030
Försäljningar/utrangeringar	-35 666	-2 736
Utgående ackumulerade anskaffningsvärden	1 015 484	1 028 740
Ingående avskrivningar	-465 721	-380 612
Försäljningar/utrangeringar	32 706	2 711
Årets avskrivningar	-87 574	-87 821
Utgående ackumulerade avskrivningar	-520 589	-465 722
Årets nedskrivningar	-7 557	0
Utgående ackumulerade nedskrivningar	-7 557	0
Utgående redovisat värde	487 338	563 018

Not 13 Pågående nyanläggningar och förskott avseende materiella anläggningstillgångar

	2023-12-31	2022-12-31
Ingående anskaffningsvärden	9 121	9 459
Under året nedlagda kostnader	36 160	31 911
Omklassificeringar årets anskaffning	-13 075	-32 249
Utgående ackumulerade anskaffningsvärden	32 206	9 121
Utgående redovisat värde	32 206	9 121

Not 14 Långfristiga fordringar Region Örebro län

Upparbetade kostnader under 2018 och 2019 inför trafikstarten i Region Örebro län hösten 2019. Fordran regleras årligen i som längst 30 år.

	2023-12-31	2022-12-31
Ingående värde	42 757	44 402
Årets amortering	-1 645	-1 645
Långfristig fordran Region Örebro län	41 112	42 757
Utgående redovisat värde	41 112	42 757

Not 15 Förutbetalda kostnader och upplupna intäkter

	2023-12-31	2022-12-31
Förutbetalda kostnader lokalhyra	664	2 034
Upplupna intäkter	0	939
Övriga poster	3 387	4 060
	4 051	7 033

Not 16 Disposition av vinst eller förlust

	2023-12-31
Förslag till vinstdisposition	
Styrelsen föreslår att till förfogande stående vinstmedel:	
balanserad vinst	3 145
årets vinst	64
	3 209
disponeras så att i ny räkning överföres	3 209
	3 209

Not 17 Obeskattade reserver

	2023-12-31	2022-12-31
Akkumulerade överavskrivningar	-170 408	-155 708
	-170 408	-155 708

Not 18 Avsättning för pensioner och liknande förpliktelser

	2023-12-31	2022-12-31
Kaptialvärde av pensionsåtaganden enligt slutlig beräkning av Kommunernas Pensionsanstalt (KPA)	-60 673	-63 629
	-60 673	-63 629

Not 19 Uppskjuten skatt

Uppskjuten skatteskuld avser temporära skillnader mellan byggnadernas bokförda- och skattemässiga restvärden.

Not 20 Skulder till kreditinstitut

Långfristiga skulder som förfaller till betalning senare än fem år efter balansdagen:

	2023-12-31	2022-12-31
Skulder till kreditinstitut	349	13 871
	349	13 871

Not 21 Ställda säkerheter

	2023-12-31	2022-12-31
Tillgångar med äganderättsförbehåll	9 524	15 817
	9 524	15 817

Not 22 Upplupna kostnader och förutbetalda intäkter

	2023-12-31	2022-12-31
Löneskulder	9 518	8 465
Semesterlöneskuld	26 438	24 638
Upplupna sociala avgifter	11 251	10 355
Övriga skulder	46 619	35 209
	93 826	78 667

Not 23 Justering för poster som inte ingår i kassaflödet

	2023-12-31	2022-12-31
Av- och nedskrivningar av materiella anläggningstillgångar	107 170	98 862
Realisationsresultat	0	-619
Avsättning till pensioner	-2 956	-9 551
Valutakursdifferens	146	0
Förlust vid försäljning/utrangering av anläggningstillgångar	2 610	0
	106 970	88 692

Resultat- och balansräkningen kommer att föreläggas på årsstämma 2024-05-27 för fastställelse.

Västerås den dag som framgår av vår elektroniska signatur.

Peter Liss
Verkställande direktör

Nils-Eric Gustavsson
Ordförande

Per Östblom

Staffan Braw

Cecilia Aldén

Einar Holmström

Johan Nordberg

Camilla Petersen

Charlotte Wärebörn

Björn Johansson

Maria Åkesson

Min revisionsberättelse har lämnats den dag som framgår av min elektroniska underskrift.

Peter Söderman
Auktoriserad revisor

Svealandstrafiken

Deltagare

SVEALANDSTRAFIKEN AB 556555-3350 Sverige

Signerat med Svenskt BankID

Namn returnerat från Svenskt BankID: PETER LISS

Peter Liss
VD

2024-03-04 08:05:58 UTC

Datum

Leveranskanal: E-post

Signerat med Svenskt BankID

Namn returnerat från Svenskt BankID: Nils-Eric Gustavsson

Nils-Eric Gustavsson
Ordförande

2024-03-04 20:32:56 UTC

Datum

Leveranskanal: E-post

Signerat med Svenskt BankID

Namn returnerat från Svenskt BankID: Per Harry Östblom

Per Östblom

2024-03-05 16:04:48 UTC

Datum

Leveranskanal: E-post

Signerat med Svenskt BankID

Namn returnerat från Svenskt BankID: STAFFAN BRAW

Staffan Braw

2024-03-04 09:54:03 UTC

Datum

Leveranskanal: E-post

Signerat med Svenskt BankID

Namn returnerat från Svenskt BankID: Cecilia Kristina Aldén

Cecilia Aldén

2024-03-05 15:18:29 UTC

Datum

Leveranskanal: E-post

Signerat med Svenskt BankID

Namn returnerat från Svenskt BankID: Einar Christer Mikael G
Holmström

Einar Holmström

2024-03-04 16:53:39 UTC

Datum

Leveranskanal: E-post

Signerat med Svenskt BankID

Namn returnerat från Svenskt BankID: JOHAN ALEXANDER
NORDBERG

Johan Nordberg

2024-03-04 23:31:11 UTC

Datum

Leveranskanal: E-post

Signerat med Svenskt BankID

Namn returnerat från Svenskt BankID: Camilla Annette Petersen

Camilla Petersen

2024-03-04 12:59:25 UTC

Datum

Leveranskanal: E-post

Signerat med Svenskt BankID

Namn returnerat från Svenskt BankID: CHARLOTTE WÄREBORN
SCHULTZ

Charlotte Wäreborn

2024-03-04 10:14:11 UTC

Datum

Leveranskanal: E-post

Signerat med Svenskt BankID

Namn returnerat från Svenskt BankID: BJÖRN JOHANSSON

Björn Johansson

2024-03-07 08:53:32 UTC

Datum

Leveranskanal: E-post

Signerat med Svenskt BankID

Namn returnerat från Svenskt BankID: EVA MARIA ÅKESSON

Maria Åkesson

2024-03-07 14:27:16 UTC

Datum

Leveranskanal: E-post

PETER SÖDERMAN Sverige

Signerat med Svenskt BankID

Namn returnerat från Svenskt BankID: PETER SÖDERMAN

Peter Söderman

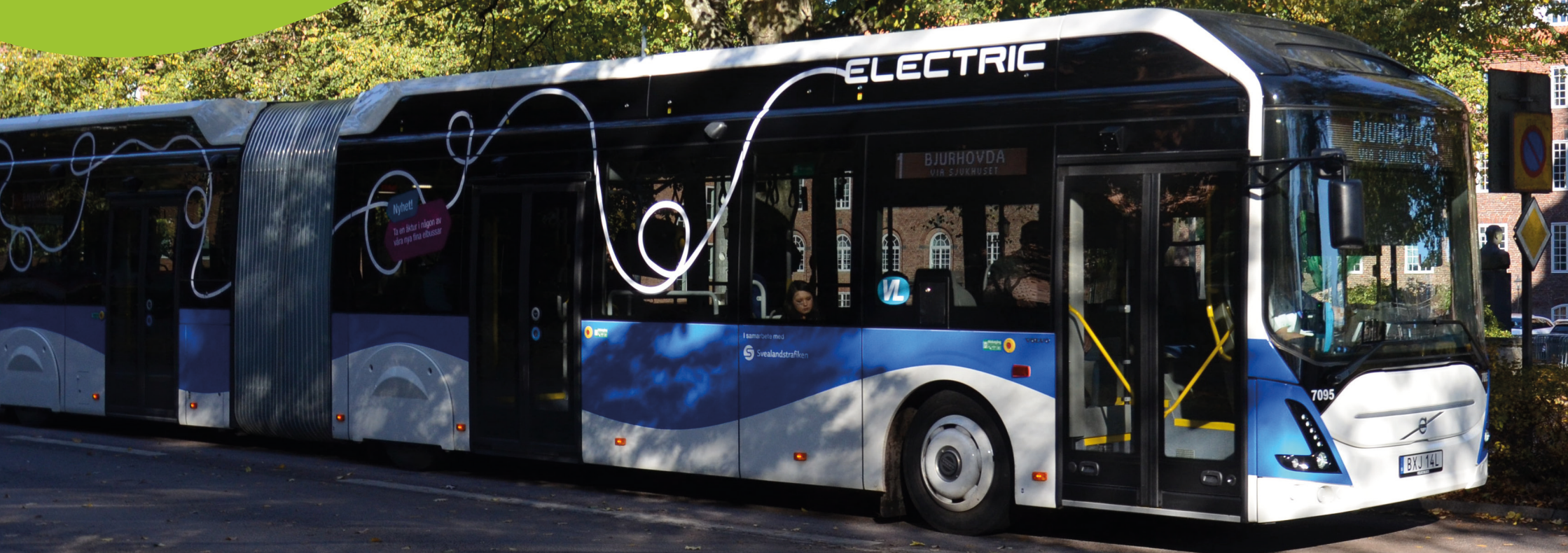
2024-03-08 12:29:13 UTC

Datum

Leveranskanal: E-post

Svealandstrafiken AB

Hållbarhetsredovisning 2023

Innehåll

Vi ökar farten på vår resa mot en hållbar framtid	3
Höjdpunkter 2023	4
Det här är Svealandstrafiken	5
Vision	5
Affärsidé och affärsmodell	5
Värderingar	5
Hållbar kollektivtrafik och samhällsnytta	6
Svealandstrafikens bidrag till de globala målen	7
Nya regler för hållbarhetsredovisning	8
Väsentlighetsanalys	9
Svealandstrafikens värdekedja	9
Miljö och klimat	11
Risker och utmaningar	11
Styrning	11
Nu elektrifierar vi bussflottan	12
Energi	13
Utsläpp av växthusgaser	15
Teknisk utveckling och innovation	16
Materialanvändning i verksamheten	17
Miljökrav vid samarbeten upphandling och inköp	17
Gröna lån	17
Sociala och medarbetarfrågor	18
Risker och utmaningar	18
Styrning	18
Attrahera och behålla medarbetare	19
Hälsa och säkerhet för medarbetare	20
Trafiksäkerhet och incidenthantering	22
Utbildning och kompetensutveckling	22
Jämställdhet	23

Mänskliga rättigheter	24
Risker och utmaningar	24
Styrning	24
Tillgänglighet	25
Mångfald och icke-diskriminering	25
Sociala krav vid samarbeten, upphandling och inköp	25
Biogasbuss till Ukraina	26
Antikorruption	27
Risker och utmaningar	27
Styrning	27
Affärsetik, inköpsrutiner och leverantörssamverkan	28
Extern och intern representation	28
Hållbarhetsdata	29
Avfallsdata	33

Om hållbarhetsredovisningen

Redovisningen är upprättad i enlighet med ÅRL 6 kap 11§. Hållbarhetsredovisningen är upprättad för Svealandstrafiken AB, är en bilaga till årsredovisningen och godkänns av dess styrelse.

Hållbarhetsdata och indikatorer finns längst bak i redovisningen.

Vi ökar farten på vår resa mot en hållbar framtid

Vi summerar ett år som präglats av ett turbulent omvärldsläge och stor geopolitisk oro med bland annat materialbrist, skenande priser och inte minst ett stort mänskligt lidande som följd. Dessutom har budskapet från FN:s klimatpanel IPCC varit tydligt – läget för klimatet är akut. Därför måste vi alla, trots utmaningarna runt omkring oss, arbeta ännu hårdare med att ställa om till en mer hållbar framtid. Några andra alternativ finns inte.

Därför är vi stolta att vi på Svealandstrafiken under 2023 har växlat upp vårt hållbarhetsarbete ytterligare och tillsammans med våra ägare fortsatt att utveckla kollektivtrafiken i Västmanland och Örebro län. Kollektivtrafiken i sig är en viktig pusselbit i arbetet mot ett hållbart samhälle. Kollektivtrafiken bidrar till att minska transportsektorns klimatpåverkan, men bidrar också till en ökad jämställdhet, minskad segregation och social orättvisa genom att göra samhället mer tillgängligt för alla. Svealandstrafiken som bolag är samtidigt en viktig aktör för utvecklingen av våra regioner, både som arbetsgivare och utförare av viktiga samhällsuppdrag.

Under 2023 har vi byggt en stabilare plattform för vårt hållbarhetsarbete och implementerat hållbarhet i fler perspektiv och dimensioner genom hela vår värdekedja. Vi har också förberett oss för att kunna uppfylla alla de viktiga krav som kommer med bland andra EU:s nya direktiv för hållbarhetsredovisning, Corporate Sustainability Reporting Directive (CSRD), som träder i kraft 2024.

Tillsammans med våra ägare vill vi vara föregångare i branschens omställningsarbete och bidra till ett ökat resande med en klimatsmart kollektivtrafik. Vi ser med tillförsikt fram mot att fortsätta vårt viktiga hållbarhetsarbete under 2024. Vi hoppas att du följer med oss på resan.

Peter Liss
Vd

Martina Lindblom Alanko
Chef Hållbar utveckling

Höjdpunkter 2023

Ny laddinfrastruktur invigd

Vid slutet av året stod den nya laddinfrastrukturen klar på vår depå i Örebro. Depån är nu redo att ta emot de nya elbussarna som kommer till Örebro under 2024. Läs mer på sidan [13](#).

Först i Sverige med test av batterilager för elbussar

Under året har vi deltagit i ett projekt som på sikt ska möjliggöra storskalig elektrifiering av persontransporter. Inom ramarna för projektet har vi installerat och testat ett batterilager för elbussar på vår depå i Västerås. Läs mer på sidan [14](#).

Bättre kundupplevelse med komfortkörning

Under året har vi gått ifrån att mäta ECO-körning till att i stället mäta utifrån komfort. Det nya mätsättet ska bidra till att våra resenärer får en bekvämare resa, samtidigt som de viktiga ECO-körningseffekterna bibehålls. Läs mer på sidan [16](#).

Människan Bakom Uniformen

Under 2023 har vi också deltagit i ett samarbetsprojekt mellan aktörer från uniformbärande yrken i Västerås, Människan bakom uniformen. Projektet ska bygga broar mellan grupper i samhället och i förlängningen bidra till att minska det hot och våld som våra förare och andra uniformsbärare utsätts för. Läs mer på sidan [21](#).

Biogasbuss till Ukraina

I juni överlämnades en begagnad biogasbuss till den ideella föreningen Skicka Vidare Till Ukraina. Bussen fungerar nu som en skolbuss i norra delen av Ukraina. Läs mer på sidan [26](#).

Det här är Svealandstrafiken

Svealandstrafiken är ett aktiebolag som ägs av Region Västmanland och Region Örebro Län. Vår uppgift är att planera, utveckla och leverera linjelagd trafik med buss i båda länen och uppdraget får vi av regionernas kollektivtrafikmyndigheter. Vi är navet mellan våra ägare och resenärerna. All busstrafik bedrivs sedan under två olika tjänstevarumärken: VL i Västmanland och Länstrafiken i Örebro. Svealandstrafiken hade 1073 anställda och ägde 318 linjebussar vid årets slut 2023. Vårt utförande av trafik harmoniserar med trafikförsörjningsprogrammen som anger målen för kollektivtrafiken i respektive region.

Vision

Vår vision är ”Vi är bäst på det vi gör – och vi levererar den bästa resan”. Visionen ska vara vägledande för allt vi gör i vår verksamhet. För att säkerställa att vi arbetar mot vår vision, har vi tagit fram en strategi och jobbar utifrån fem målområden som alla präglas av hållbarhet; kund, miljö- och säkerhet, affär, medarbetare och ekonomi.

Affärsidé och affärsmodell

Vår affärsidé är att vi planerar, levererar och utvecklar hållbar kollektivtrafik med kunden i fokus. Tillsammans med våra ägare, uppdragsgivare och samarbetspartners skapar vi affärsmässig samhällsnytta och bidrar till ett levande samhälle. Vårt koncept är unikt. Vår affärsmodell bygger på att de trafikuppdrag som tilldelas oss kombineras optimalt genom trafik i egen regi och upphandlade underentreprenörer. Med vår modell kan vi leverera hela kedjan från strategisk planering till operativt utförande.

Långsiktigheten i vårt upplägg är en styrka som skapar möjlighet att erbjuda flexibilitet som gynnar alla parter: resenärer, ägare, uppdragsgivare och samarbetspartners.

Vår affärsmodell gör att vi kan optimera, leverera och utveckla Sveriges bästa kollektivtrafik på ett kvalitativt, affärsmässigt och hållbart sätt. Vi verkar för samhället, miljön, den lokala näringen och mångfalden i vår bransch. Vårt koncept är konkurrenskraftigt och vi ser oss som en hybrid med unika fördelar i kollektivtrafiksverige.

Intäkterna i verksamheten kommer till cirka 91 % från utförandet av de tilldelade trafikuppdragen för linjetrafik, och cirka 7 % för skoltrafik. Övriga intäkter består av tjänster kopplat till trafikuppdragen såsom reklamuppsättning, service av biljettmaskiner, trafikplanering och hållplatsunderhåll (1%), hyresintäkter (0,5%), och övriga ersättningar såsom försäkringsersättningar, bidrag och viten (0,5%).

Värderingar

Vår värdegrund, SVEA, lägger grunden för vår positiva bolagskultur och beskriver hur vi som individer vill bli bemötta och ska bemöta andra i vårt dagliga arbete. Vår värdegrund hjälper oss att fatta beslut som går i riktning mot vår vision och våra långsiktiga mål. Vi har valt att sammanfatta våra värderingar i fyra ord så att vi enkelt kan påminna oss själva och varandra:

SVEA

- > Samverkande
- > Värdeskapande
- > Engagerande
- > Ansvarstagande

Hållbar kollektivtrafik och samhällsnytta

Svealandstrafikens uppdrag att bedriva kollektivtrafik är i grund och botten baserad på en hållbar idé – att göra samhället tillgängligt och skapa möjligheter för människor att resa till och från arbete, fritidsaktiviteter eller annat. Dessutom innebär varje resa som görs med kollektivtrafik i stället för med bil att vi skonar vår miljö och vårt klimat. Ända sedan 2016 har Svealandstrafikens (och föregångaren Västerås Lokaltrafiks) resor varit i huvudsak¹ fossilfria. Vår kollektivtrafik bidrar även till ökad jämlikhet, jämställdhet och minskad segregation genom att samhället görs tillgängligt för alla. Sammanfattningsvis skapar vi samhällsnytta för invånare och besökare i Västmanland och Örebro län.

Genom vårt uppdrag bidrar Svealandstrafiken till Sveriges nationella miljömål och till transportsektorns klimatmål om att minska växthusgasutsläpp med 70 % 2030 jämfört med 2010 års nivåer. Vi bidrar även till FN:s globala hållbarhetsmål inom ramen för Agenda 2030.

FN:s 17 globala hållbarhetsmål ska bidra till att:

- avskaffa extrem fattigdom
- minska ojämlikheter och orättvisor i världen
- främja fred och rättvisa
- lösa klimatkrisen

Svealandstrafiken bidrar till flera av de globala målen på olika sätt. Läs mer om hur i tabellen på nästa sida.

¹ Under kortare perioder har en mindre del inblandad naturgas levererats som fordonsbränsle, detta då tillgången på biogas varit lägre än behovet, vilket genererat ett tillfälligt underskott under perioden 2018–2020.

Svealandstrafikens bidrag till de globala målen

Vi utvecklar, planerar och utför kollektivtrafik, som är en säker transportform med låg andel skadade och döda.

Svealandstrafiken möjliggör förflyttning mellan hem, arbete, skola och andra aktiviteter. Vår värdegrund, SVEA, värnar om allas lika värde.

Vi arbetar för att minska föroreningar i avloppsvatten.

Svealandstrafikens resor genomförs med förnybar bränsle/energi. Det här gör vår trafik klimatsmart och bidrar till en stor efterfrågan på förnybart drivmedel på den svenska marknaden.

Vi arbetar för att skydda arbetstagarnas rättigheter och främja en trygghet och säker arbetsmiljö.

Svealandstrafiken bidrar genom sitt ansvar för planering av kollektivtrafiken till det hållbara samhällsbygget.

Svealandstrafiken bidrar till att skapa mötesplatser, föra samman människor och motverka social isolering genom att tillhandahålla kollektivtrafik, som ger möjlighet till delaktighet och mobilitet.

Svealandstrafiken bidrar med ett hållbart transportsystem, bättre och hälsosammare miljöer genom minskade utsläpp och bullernivåer. Genom att åka kollektivt minskar även behovet av hårdgjorda ytor i form av vägar och parkeringar till förmån för till exempel rekreationsområden i städer. Vi möjliggör resor med minskade utsläpp och ger våra resenärer möjlighet till klimatsmart resande.

Vi arbetar aktivt med att främja offentliga upphandlingsmetoder och ställa krav på våra leverantörer. Vi arbetar med att minska mängden avfall genom att förebygga, återanvända och återvinna avfall.

Svealandstrafiken värnar om grönytor vid sina fastigheter till förmån för vårt ekosystem och biologisk mångfald.

Vi ställer krav på våra leverantörers hållbara leveranskedjor i syfte att säkra arbetsmiljön för andra medarbetare och kan på så sätt bidra till ett tryggare samhälle med mindre hot och våld. Genom samverkan med andra samhällsaktörer kan vi tillsammans bidra till en trygg och säker kollektivtrafik.

Svealandstrafiken bidrar i olika partnerskap inom EU genom att delta i EU-projekt.

Vi utför, i egen regi eller tillsammans med våra underentreprenörer, samtlig trafik med förnybara bränslen. Det bidrar till minskade utsläpp och ger en möjlighet till klimatsmart resande. Vi bidrar även till en fossilfri omställning i våra avtal kopplade till fordon och transport.

Nya regler för hållbarhetsredovisning

EU:s nya direktiv för hållbarhetsredovisning, Corporate Sustainability Reporting Directive (CSRD) träder i kraft 2024. Svealandstrafiken omfattas av direktivet från och med 2025, vilket innebär att hållbarhetsredovisningen för verksamhetsåret 2025 ska utvecklas i linje med CSRD. Direktivet ställer hårdare krav på företagets hållbarhetsredovisningar än tidigare, och Svealandstrafiken har redan börjat förbereda sig för dessa krav som både gäller omfattning och metod.

Vår färdplan mot de nya kraven

Bland annat har vi börjat utbilda organisationen i det nya direktivet och arbetar med den dubbla väsentlighetsanalysen som adderar en dimension av finansiella hållbarhetsrisker- och möjligheter till redovisningen. Under 2024 kommer denna att färdigställas och kompletteras med en gapanalys mot den obligatoriska rapporteringsstandarden European Sustainability Reporting Standards (ESRS). Det ger oss ett gott underlag för en färdplan mot att uppnå de nya kraven. Svealandstrafiken ser positivt på utvecklingen av kraven på hållbarhetsinformation och att dess status blir likvärdig den finansiella informationen.

Svealandstrafiken omfattas från 2025

Från och med 2025 kommer vi även att omfattas av EU:s Taxonomiförordning, vilken vi också börjat förbereda oss inför. Den syftar till att identifiera och jämföra miljömässigt hållbara investeringar genom ett gemensamt klassificeringssystem. Både CSRD och Taxonomi är en del av EU:s gröna giv som ska säkerställa en rättvis övergång till ett hållbart samhälle.

Nytt målstyrningssystem underlättar

Som ett led i att förbättra styrningen mot våra mål och möjliggöra mer strukturerad datahantering har vi under året implementerat ett nytt målstyrningssystem. Systemet gör att vi kan samla och följa upp vår data regelbundet, samtidigt som vi kan arbeta med strategi, planering och analys - både för att nå våra mål och vår vision - och för att uppfylla rapporteringskrav.

”

Svealandstrafiken ser positivt på utvecklingen av kraven på hållbarhetsinformation och att dess status blir likvärdig den finansiella informationen.

Väsentlighetsanalys

För att bedriva ett relevant och värdeskapande hållbarhetsarbete och rapportera om väsentliga frågor, genomförde vi 2017 en väsentlighetsanalys. 2022 påbörjades en uppdatering av väsentlighetsanalysen som nu håller på att utvecklas till en dubbel väsentlighetsanalys i enlighet med CSRD. Därför kommer analysen från 2017 ligga till grund för 2023 års hållbarhetsredovisning. Baserat på vår intressentmodell genomfördes intervjuer med både interna och externa intressenter. Protokoll och undersökningar som reflekterar olika intressenters syn på verksamheten analyserades och policy, affärsplan och andra styrande dokument studerades. Dessutom genomfördes en jämförande studie av vad andra aktörer i branschen kommunicerar som sina väsentliga frågor, för att säkerställa att vi tar branschgemensamma utmaningar och möjligheter i beaktande.

Med väsentlighetsanalysen har det etablerats tydliga fokusområden som vägleder vårt hållbarhetsarbete. I arbetet med att identifiera våra väsentliga frågor har vi konstaterat att vi har flera relevanta styrdokument inom hållbarhetsområdet såsom policy inom tex. områdena miljö, arbetsmiljö. Vi har även en förarhandbok som fungerar som ett viktigt styrande dokument gällande hur förare ska agera inom olika områden.

Svealandstrafikens värdekedja

Under året har vi utvecklat en bild av vår värdekedja. Syftet är att visualisera hela värdekedjan som ligger till grund för att optimera, leverera och utveckla kollektivtrafik i linje med vår affärsmodell.

Värdekedjan tar avstamp i utvinningen av råvaror och naturresurser som krävs för att producera de varor som behövs i vår verksamhet. Dessa transporteras till olika leverantörer och underleverantörer som tillverkar och producerar varor så som exempelvis bussar, reservdelar, bränsle och infrastruktur. Dessa transporteras i sin tur till våra bussdepåer och kontor för att vi ska kunna bedriva vår verksamhet.

Vår busstrafik möjliggör kollektivtrafik för resenärer runt om i Västmanland och Örebro län. Kollektivtrafik med buss ger positiva samhällseffekter i form av bland annat mobilitet och tillgänglighet, samt minskade utsläpp när folk väljer bussen framför bilen. Samtidigt ger kollektivtrafiken upphov till utsläpp och miljöpåverkan, längs hela värdekedjan. Det uppstår även avfall, men det finns potential till ökad resurseffektivitet genom att använda mer cirkulära varor, material, och arbetssätt.

Vår värdekedja kommer vara ett stöd och ett verktyg i att utveckla hållbarhetsarbetet framåt, inte minst i den dubbla väsentlighetsanalysen för att identifiera påverkan, risker och möjligheter kopplat till olika hållbarhetsområden.

*Se bilden på
nästa sida.*

Svealandstrafikens värdekedja

01.

Miljö och klimat

Även om kollektivtrafik i grunden är en hållbar idé, behöver vi minimera vår negativa påverkan på miljön, och maximera nyttan för samhället. Genom hela vår verksamhet och värdekedja försöker vi ta hänsyn till miljö och klimat. Det gäller allt ifrån vilka krav vi ställer vid upphandling, till vilka medel vi använder för att tvätta våra bussar. För att ligga i framkant i branschen är det viktigt för oss att jobba med teknisk utveckling och innovation som kan bidra till minskad miljö- och klimatpåverkan.

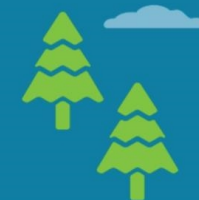
Risker och utmaningar

Våra största risker och utmaningar är starkt kopplade till våra väsentliga hållbarhetsfrågor. Den största miljö- och klimatpåverkan från kollektivtrafik med buss kommer från valet av drivmedel och de utsläpp som trafiken ger upphov till. Som en del i att minska utsläppen växlar vi över till eldrivna fordon som under driften är helt utsläppsfria. För biogasfordonen minskar vi avgaser och risker för föroreningar genom underhåll och besiktningar. Dessutom använder vi oss av ett system som bland annat mäter sparsam körning för att uppmuntra förare att köra på ett sätt som minskar bussens utsläpp. Genom god planering ser vi till att optimera bussarnas körsträckor. Svealandstrafiken bedriver för närvarande trafik från 12 olika bussdepåer, varav

VÅRA VÄSENTLIGA FRÅGOR INOM

MILJÖ OCH KLIMAT

- > Energi
- > Utsläpp av växthusgaser
- > Teknisk utveckling och innovation
- > Materialanvändning i verksamheten
- > Miljökrav vid samarbeten, upphandling och inköp

vi äger alla utom en som vi hyr. Tre av dessa hyr vi helt eller delvis ut till våra underentreprenörer och en till Region Örebro län. Vid tvätthallar och verkstäder finns oljeavskiljare och reningsverk som minskar förorening av vatten. Prover tas regelbundet för att säkerställa att utsläppen ligger under godkända nivåer.

Styrning

I enlighet med vår miljöpolicy, verkar vi för en så låg miljöpåverkan som möjligt i hela organisationen. Det gäller allt från planering av trafik, reparation, underhåll och tvätt av fordon, fordonsuppställning, samt verkstads- och fastighetsdrift. Dagvatten renas via dammar och avskiljare, för att förhindra och minska föroreningar till Mälaren och andra vattendrag. Andra risker är spill och läckage av biogas eller HVO vid våra tankningsanläggningar och depåer. Detta förebygger och kontrollerar vi tillsammans med våra leverantörer.

Andra risker är föroreningar från våra bussar, verkstäder och kemikaliehantering. Vi arbetar systematiskt enligt substitutionsprincipen och använder Kemikalieinspektionens PRIO-lista för att välja effektiva kemikalier med minsta möjliga påverkan på miljö och arbetsmiljö. Medarbetare som hanterar

potentiellt allergiframkallande kemikalier får utbildning och i vissa fall kan läkarundersökning behövas. Risk för spridning av kemikalier vid olyckor med våra fordon utanför bussdepån hanteras av räddningstjänsten.

För att hantera våra väsentliga frågor har vi centrala roller med sakområdesansvar för hela organisationen. Miljöansvaret är tilldelat vår fastighetsförvaltare som löpande följer upp energianvändning och mängden avfall producerat i verksamheten. Chef för teknik- och innovationsavdelningens ansvarsområde omfattar uppföljning av utsläpp från våra fordon. Kemikalieansvarig avgör vilka kemikalier som köps in till bolagets olika områden. Inköpsavdelningen utformar hållbarhetskrav som går i linje med våra väsentliga hållbarhetsområden och inom ramen för gällande upphandlingslagstiftning. Vår verksamhet i våra servicehallar är anmälningspliktig enligt miljöbalken då vi tvättar fler än 1000 motordrivna fordon per kalenderår. Anmälningsplikten innebär att vi måste anmäla verksamheten till tillsynsmyndighet innan den startar samt att vi måste anmäla större förändringar i verksamheten. Tillsynsmyndigheterna har efter att vi anmält vår verksamhet beslutat om försiktighetsmått som framförallt innehåller krav på vad vi får släppa ut från våra tvättanläggningar. För att påvisa att vi klarar utsläppskraven så tar vi årliga prover på utgående vatten. Sju av våra totalt 12 anläggningar klassas som anmälningspliktiga; Västerås, Örebro, Odensbacken, Lindesberg, Sala, Fagersta och Köping. I Örebro är vi också anmälningspliktiga på grund av att vi hanterar mer än en miljon normalkubikmeter gas avsedd som motorbränsle i vår anläggning

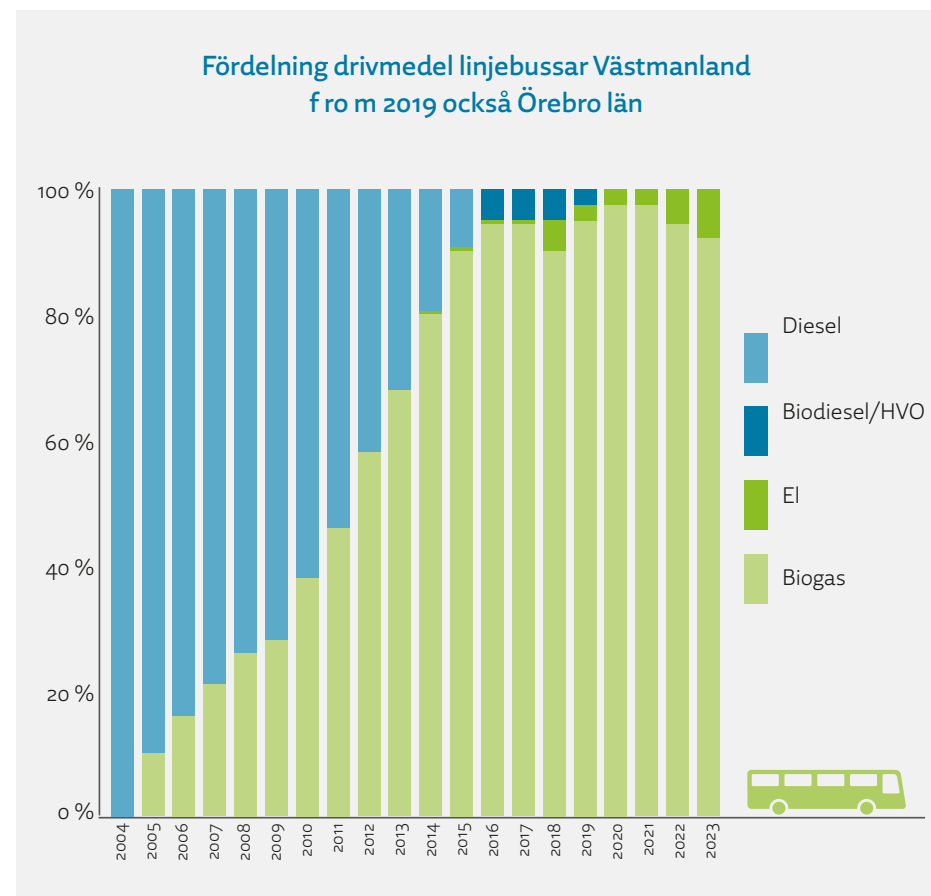
Nu elektrifierar vi bussflottan

Att införa elbussar är den i särklass viktigaste åtgärd som vi kan göra för att minska vårt klimatutsläpp och avsevärt höja energieffektiviteten i kollektivtrafiken. I takt med att fordonsflottan åldras byter vi ut befintliga

² Under kortare perioder har en mindre del inblandad naturgas levererats som fordonsbränsle, detta då tillgången på biogas varit lägre än behovet, vilket genererat ett tillfälligt underskott under perioden 2018–2020.

biogasfordon mot eldrivna fordon. I slutet av 2023 bestod vår busspark på 318 bussar av 92 % biogasbussar och 8 % elbussar.

Elbussar har trafikerat Västerås stadstrafik sedan 2014. I Örebro börjar elbussar rulla i stadstrafiken under 2024 och i regiontrafiken under hösten/vintern. Vi är stolta över att i huvudsak² ha kört helt fossilfritt sedan 2016.

Graf över drivmedelsfördelningen inom Svealandstrafiken. Omfattar ej underentreprenörer.

Vi förbereder oss för elektrifieringen

Under 2024 ser vi fram emot att ta emot totalt 61 nya elbussar, varav 36 ska köras i stadstrafik och 25 i regiontrafik. Dessa kommer placeras på vår depå i Örebro och i Lindesberg. Elektrifieringen innebär även ett behov av ny laddinfrastruktur och därför installerades totalt 43 laddstationer i Örebro under 2023. Ett omfattande arbete som inkluderat montage av laddboxar samt installation av laddsystem.

Tyst och ren trafik

Satsningen på elbussar baseras på en kombination av omvärldsbevakning av teknikutvecklingen för olika drivmedel i branschen och ett första steg av utrullning av elbussar i Västerås stadstrafik. Utvärderingen visar att eldrivna bussar erbjuder flera hållbarhetsfördelar och höjer livskvaliteten i städer. Elbussar har knappt några lokala utsläpp och är betydligt tystare än bussar med förbränningsmotor. Även om de kräver energi så är de också mer energieffektiva och kommer uteslutande att laddas med förnybar energi.

Hållbarhetsutmaningar ändrar karaktär

Trafik baserat på fossila bränslen har stora negativa sociala, miljö, klimat, och hälsa effekter. Därför har Svealandstrafiken sedan 2004 gått över till bussar som drivs av biogas. Genom elektrifiering av busstrafiken uppnår vi ännu lägre utsläpp och bättre energieffektivitet men omställning innebär dock nya hållbarhetsutmaningar. Bland annat kommer en rapport om dåliga arbetsförhållanden och tvångsarbete vid produktion av elbussar och deras batterier, framförallt i Kina. Vi ställer omfattande krav på hållbara leveranskedjor för att produktion ska ske på ett ansvarsfullt sätt, oavsett drivmedel.

Vi arbetar också med omvärldsbevakning, följer utvecklingen av lagstiftningen på området, och samarbetar med andra branschaktörer och intresseorganisationer för att hantera dessa utmaningar.

Energi

Att bedriva busstrafik inklusive drift och underhåll av depåer, verkstäder och servicehallar är en energiintensiv verksamhet. Vi arbetar ständigt med att minska och effektivisera vår energianvändning, både vad gäller vår trafik och våra fastigheter.

Bussar

Trots att vi kör fler kilometer med ledbussar, har vi under året fortsatt förbättrat energieffektiviteten av vår fordonspark som helhet. Detta beror på att våra sjutton nya elbussar i Västerås stadstrafik är avsevärt mer energieffektiva än biogasbussar och (bio)dieselbussar. Dessutom har vi ersatt tre biogasdrivna skåpbilar med eldrivna skåpbilar.

Energi	2023	2022	2021
Energianvändning i alla fordon kWh per kilometer	4,76	4,85	4,78
Energianvändning i kollektivtrafik kWh per kilometer	4,87	4,93	4,87

Fastigheter

Den totala energianvändningen i våra fastigheter, som inkluderar el till ovan nämnda elfordon och fjärrvärme, steg något under året. Det var väntat och beror på att laddningen av dessa elfordon kom i gång under 2023, samt att det gått åt mer fjärrvärme på grund av kall och lång vinter. Samtidigt har vi gjort en rad insatser och investeringar för energioptimering, bland annat:

- Byte och optimering av styr- och reglersystem för värme, ventilation och kyla i Bettorp och Västerås. Det har resulterat i bättre funktion utan risk att värme och kyla går ut samtidigt. Det innebär även en bättre arbetsmiljö för våra medarbetare och energieffektivare fastigheter.
- Byte av hela styr och reglersystem som kopplats upp mot vår driftövervakning i Nora och Lindesberg. Det har medfört lokala energibesparingar på mellan 20–50 % utan att påverka komforten i fastigheterna.

Energikartläggning

Under året har en energikartläggning (EKL) utförts på fastigheterna i Örebro (Bettorp) och Sala. Här har både byggnadsdelar och energisystem analyserats för att hitta miljö- och energivinster. Det som har framkommit som kan göra mest nytta är optimering av drifttider på värme och ventilation, men även byte av belysning till LED sparar mycket elenergi. Detta ligger helt i linje med de tänkta investeringarna och underhållsåtgärder vi ska göra under kommande år.

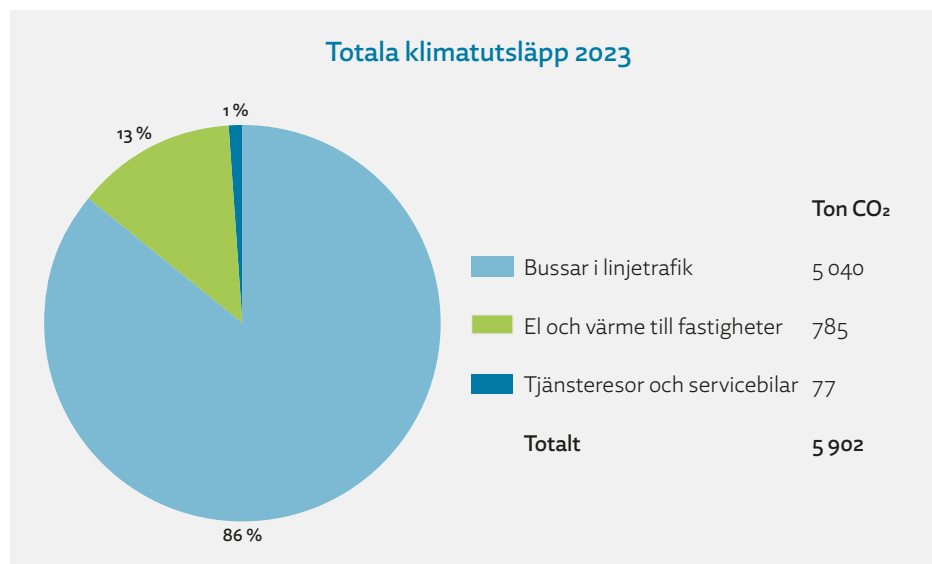

Elektrifiering av fordonssektorn är avgörande för att nå klimatmålen. Samtidigt finns utmaningar i form av bland annat effektbrist i elnätet. Under året har vi utrett möjligheterna att installera solceller och batterilager på vår bussdepå i Örebro. På depån i Örebro kan vi få plats med en solcellspark och det finns dessutom goda möjligheter till synergieffekter mellan elbussladdning, solcellsel, batterilager och elnätet.

Under året blev vi först i Sverige med att testa ett batterilager för elbussar på vår depå i Västerås. För att undvika effektbrist i elnätet har Svealandstrafiken deltagit i ett projekt som på sikt ska möjliggöra storskalig elektrifiering av persontransporter. Genom smart laddning och energilagring kan Svealandstrafiken möjliggöra laddning av fler elfordon och samtidigt bidra till ett stabilare elnät som bättre nyttjar förnybar energi. Projektet har medfinansierats av Vinnova och utförs i samarbete med privata partners och ska avslutas under 2024.

Utsläpp av växthusgaser

Utsläppen från våra fordon i linjetrafik utgör den absolut största delen av bolagets klimatutsläpp. Det är därför omställningen av fordonsflottan till elbussar är så viktig för att vi på sikt ska nå noll klimatutsläpp. Vi arbetar för att minska klimatpåverkan i allt vi gör, vilket bland annat innebär att vi även ställer krav på våra underleverantörer av linjetrafik, att vi arbetar för minskad energiförbrukning i våra fastigheter och att den el och värme vi köper in har låg klimatpåverkan. All el vi använder till våra elbussar och fastigheter är miljömärkt med Bra Miljöval. Fjärrvärmesystemet vi köper består till största del av förnybar och återvunnen energi. På området tjänsteresor kan vi i nuläget följa upp klimatpåverkan från tågresor, våra egenägda servicefordon samt privat bil i tjänst. Flygresor sker sällan och ingen utsläppsdata finns för 2023. Utsläppen från samtliga drivmedel vi använder är beräknade enligt WTW-principen (well to wheel), dvs de inkluderar även klimatpåverkan från produktion och distribution av drivmedlet. Klimatpåverkan från elanvändningen beräknas utifrån nordisk elmix.

Diagrammet till vänster visar Svealandstrafikens totala utsläpp, inklusive energiförbrukning och den trafik som körs av underentreprenörer, i den utsträckning data finns tillgänglig. Det är första gången vi redovisar våra totala utsläpp på det här viset. Under våren 2024 kommer Svealandstrafiken att inleda ett arbete med utveckling av klimatuppföljningen för att få en heltäckande bild av klimatpåverkan genom hela värdekedjan, inklusive inköpta varor och tjänster.

Utsläpp från bussar

Vad gäller koldioxidutsläppen från våra bussar i egen regi ligger de på jämförbar nivå som föregående år. Vad gäller våra 17 stycken Volvo ledbussar i Västerås har vi nått en högre produktion än väntat, vilket bidrar till minskade utsläpp för kollektivtrafiken. 2023 hade vi däremot en högre kilometerproduktion med våra 18-meters bussar jämfört med våra 12-meters bussar vilket i sin tur ökar utsläppen för kollektivtrafiken något. Med längre bussar kan vi dock erbjuda kollektivtrafik till fler resenärer. Vi arbetar fortsatt med att minska det totala utsläppet för alla våra bussar.

Under året har vi uppdaterat våra kalkyler i linje med Naturvårdsverkets utsläppsfaktorer. På grund av detta ser det ut som att utsläppen från våra bussar har ökat medan de i praktiken ligger kvar på jämförbara nivåer. Se Hållbarhetsdata för mer information.

Teknisk utveckling och innovation

Svealandstrafiken deltar i 17 olika projekt och samarbeten för att på olika sätt främja innovation och kunskapsutbyte genom teknik eller arbetssätt. Under 2023 har tre nya innovationsprojekt initierats av Mälardalens universitet där Svealandstrafiken deltar som partner:

- Projektet "Smarta och cirkulära batteriladdningslösningar" (SmartCharg) ska utvärdera potentialen hos cirkulära batterisystem för att skapa kompletterande laddningslösningar för elfordon. Genom att återanvända elfordonsbatterier som ett lagrings- och laddningssystem för förnybar energi, kan företag inom transportbranschen förlänga batteriernas livslängd, minimera miljöpåverkan och främja förnybara energikällor. Med vår stora bussflotta och som ägare av bussdepåer med elbussladdning deltar vi som en testbädd för modellering och analys av affärsmodellen för ett sådant cirkulärt system. Projektet pågår till oktober 2027.
- Projektet Smart cirkulärt batterisystem (Circul8) fokuserar på återanvändning och återvinning av elfordonsbatterier och betydelsen av batteripass enligt EU:s nya batteriförordning som antogs 2023. Genom projektet ska Svealandstrafiken lära sig mer om hur digitala lösningar kan bidra till ett mer cirkulär användning av elbussbatterier. Projektet ska pågå i fyra år med start i december 2023.
- Projektet Interregional Perspectives on Infrastructure Investment Optimization for Flight Electrification and Decarbonization (iFED) utforskar elflygplan och deras laddning. Projektet pågår till februari 2027. Svealandstrafiken delar med sig av sina erfarenheter och lärdomar med elbussar och dess laddning som kan appliceras inom planering av elflygplan. Elflyg i kombination med anslutande transporter till flygplatsen med elbussar kan ge en utsläppsfri resa dörr-till-dörr.

Sparsam och komfortabel körning

Vi har tidigare mätt sparsam körning, eller så kallad ECO-körning, via ett system som känner av körsättet i bussarna i syfte att minska bränsleförbrukningen. Under året har vi vidareutvecklat metoden till att mäta komfortabel körning istället. Med den nya metoden kommer vi stimulera till en komfortablare resa för kunden, samtidigt som ECO-körningseffekten behålls. Andelen "gröna förare", som uppnår en god nivå av bränslesparande körsätt, är fortsatt hög.

Materialanvändning i verksamheten

Vår totala mängd avfall har ökat något under året, från 503 000 till 539 000 kilo. Ökningen beror till stor del på att vi inför 2023 utökade vår verksamhet med två nya depåer (Nora och Hällefors). Dessutom förekommer naturliga variationer mellan åren på grund av tidpunkterna när olika kärl töms. Se detaljerad översikt av vårt avfall under avfallsdata.

Hela och rena bussar är något vi värderar högt och något som ökar livslängden på bussarna. Att bussarna upplevs rena och välunderhållna ökar dessutom kundnöjdheten och komforten för resenärerna. Under året har vi avslutat en upphandling om tvättkemikalier som vi tvättar våra bussar och fordon med. Det resulterade i att vi i slutet av 2023 succesivt började gå över till tvättkemikalier med miljömärkningen Svanen.

Miljökrav vid samarbeten upphandling och inköp

För att miljöfokus ska genomsyra alla delar av verksamheten för att driva på utvecklingen inom branschen ställer vi olika typer av miljö- och klimatkrav i relevanta upphandlingar. Noggrannhet gällande vilka material vi använder i verksamheten samt hur dessa produceras, hanteras, fraktas och sorteras är avgörande för att minimera vår negativa påverkan på miljö- och klimatpåverkan. Sedan 2016 ställer vi krav på fossilfria bränslen i alla våra upphandlingar av underentreprenörer som utför vår busstrafik. Det bidrar direkt till minskade utsläpp och indirekt till att påverka omställningen hos andra trafikföretag. I flera upphandlingar har vi även ställt krav på fossilfria transporter till oss, i kombination med mjukare krav på leveranstid där det varit möjligt. Detta för att leverantörerna ska kunna planera och optimera leveranser och därmed förhindra utsläpp.

”Gröna lån gör det möjligt för placerare att finansiera hållbart.

Gröna lån är ett verktyg för att driva på miljöarbetet framåt. 2022 fick Svealandstrafiken beviljat ny grön finansiering från Kommuninvest för vårt arbete med elektrifieringen av fordonsflottan och byggnation av laddinfrastruktur.

Projektet som beviljats gäller för perioden 2022–2026 och omfattar en investeringsram på nästan 1,5 miljarder kronor. Under 2023 har Svealandstrafiken tagit upp nytt lån på 36 miljoner kronor samt refinansierat ett lån på 72 miljoner kronor med grön finansiering.

Genom att vi valt så kallade gröna lån för att finansiera våra hållbara investeringar kommer pengarna från placerare som vill att deras förvaltade medel ska göra skillnad för miljön.

02.

Sociala och medarbetarfrågor

Svealandstrafiken är en stor samhällsaktör i Västmanland och Örebro län. Genom våra cirka 1200 anställda och 69 000 dagliga resenärer påverkar vi väldigt många människor, både direkt och indirekt. Eftersom kollektivtrafik är en samhällsbärande tjänst är våra anställda våra främsta resurser som med gemensamma krafter ser till att våra medborgare kan ta sig till jobb, skola, fritidsaktiviteter och annat.

Risker och utmaningar

Även vad gäller sociala frågor är våra risker tätt sammankopplade till våra väsentliga hållbarhetsfrågor. Eftersom vi är helt beroende av våra medarbetare för att utföra vårt uppdrag, är förmågan att attrahera och behålla kompetenta medarbetare ett riskområde.

Att lyckas främja en hälsosam och säker arbetsmiljö är avgörande för att behålla och attrahera medarbetare. Det finns även en risk för att vi försummar den potential som finns på arbetsmarknaden om vi inte bedriver en verksamhet där vi behandlar varandra med respekt. Vi hanterar den risken genom att ta hänsyn till mångfald och jämställdhet vid rekrytering och genom att arbeta för att vara en arbetsplats där alla känner sig välkomna.

VÅRA VÄSENTLIGA FRÅGOR INOM

SOCIALA OCH MEDARBETARFRÅGOR

- > Attrahera och behålla medarbetare
- > Hälsa och säkerhet för medarbetare
- > Trafiksäkerhet och incidenthantering
- > Utbildning och kompetensutveckling
- > Jämställdhet

Enligt Svensk Kollektivtrafik är risken att råka ut för en olycka ungefär dubbelt så stor för bilister än för bussresenärer. Vi arbetar aktivt med så kallat komfortabelt körsätt, tydliga utrop och dekalering i bussen som ett led i att minska risken för skador och olyckor.

Förare och resenärer kan råka ut för våld och hot från andra resenärer. I takt med att hot och våld ökar i samhället så kan vi se att den utvecklingen även påverkar kollektivtrafiken. Vi arbetar aktivt med att öka förare och resenärers säkerhet genom bland annat övervakning, väktare och kontrollanter, nära kontakt mellan trafikledning och förare, samt nära samarbete med andra samhällsaktörer.

Styrning

Vi värnar människors säkerhet, hälsa och välbefinnande, nu och i framtiden. En säker och hälsosam arbetsmiljö är en viktig strategisk fråga som integreras i allt vi gör. Därför arbetar vi aktivt för att förebygga skador och ohälsa. Vår arbetsplats ska också upplevas som utvecklande och stimulerande för alla medarbetare.

Vi lägger stor vikt på ett systematiskt arbetsmiljöarbete där vi löpande utvärderar och förbättrar våra insatser. Detta görs i nära samarbete med ledning, medarbetare, skyddsorganisation och företagshälsovård. Lagstiftning och partsöverenskommelser är minimikrav. Det ligger i vårt intresse att upprätthålla högre standard än lagen och vi säkerställer att alla chefer och medarbetare har den kunskap och de resurser som krävs för att ta arbetsmiljöhänsyn i handling och beslut.

Vi arbetar vidare med vår värdegrund SVEA (Samverkande – Värdeskapande – Engagerande – Ansvarstagande). SVEA är grunden för vår positiva bolagskultur och beskriver hur vi som individer vill bli bemötta och ska bemöta andra i vårt dagliga arbete. De hjälper oss att fatta beslut som går i riktning mot vår vision och våra långsiktiga mål.

Attrahera och behålla medarbetare

Att attrahera och behålla kompetens är helt avgörande för att kunna utföra vårt uppdrag att bedriva kollektivtrafik. Vi strävar efter att vara en jämställd arbetsgivare som speglar samhället i stort.

Kompetensförsörjning är en viktig strategisk fråga nu och framåt då behovet av bussförare är stort i hela bussbranschen. Vi har stora kommande pensionsavgångar, vilket ytterligare spär på vårt behov av nya förare. Det finns även hinder för att unga personer ska kunna ta sig in i yrket i form av ålderskrav. Därför har vi under året deltagit i samhällsdebatten, b.l.a. genom debattartiklar, för att skapa bättre förutsättningar för unga att välja bussföraryrket. För att attrahera nya medarbetare har vi deltagit i rekryteringsmässor, en i Örebro och en i Västerås. Personalomsättningen ligger fortsatt på en jämn nivå.

Värdegrundsarbete

Vi arbetar fortsatt med att fördjupa och förankra vårt arbete med vår

värdegrund, SVEA, som togs fram 2022. Vi ser att det mottagits väl i bolaget och börjar implementeras i daglig verksamhet och arbetssätt. Bland annat är SVEA en del av både introduktionsutbildningen för nya förare och yrkeskompetensutbildningen (YKB). Många grupper och enheter har också börjat vidareutveckla värdegrunden och tydliggjort vad SVEA innebär i just deras verksamhet.

Ett exempel på det är Inköpsavdelningen som tolkat värdeorden i SVEA utifrån inköpsperspektivet. Dessa används bland annat vid uppstartsmöten med referensgrupper (i det tvärfunktionella arbetet) för att tydliggöra förväntningar och arbetssätt som finns på grupperna. Även våra leverantörer introduceras till SVEA vid uppstart och i kontrakt för att visa vilka värderingar som är viktiga för oss av vad vi förväntar oss av dem.

Varumärke

Våra medarbetare är vårt ansikte utåt och vi tror att motiverade och involverade medarbetare bidrar till ett starkt varumärke och positivt kundbemötande. Samtidigt tror vi att ett starkt varumärke som arbetsgivare kan bidra till att attrahera och behålla medarbetare.

Årets interna varumärkesmätning, där medarbetarna skattar vårt arbetsgivarvarumärke, visar på fortsatt positivt resultatet där 8 av 10 medarbetare rekommenderar oss som arbetsgivare. Därtill anser 9 av 10 att vi är ett företag där alla är välkomna och att vi tar ansvar för vår miljöpåverkan. Årets externa varumärkesmätning, visar att allt fler medborgare känner till oss som bolag i våra respektive län. Det är en viktig del i vår kompetensförsörjning och visar att vårt strategiska arbete för att stärka vårt varumärke på sociala medier, genom pressutskick, och genom att delta på forum i regionerna ger god effekt.

Hälsa och säkerhet för medarbetare

Att våra medarbetare är trygga och mår bra är en av grundbultarna i vår verksamhet, och en förutsättning för att bedriva säker trafik med hög kvalitet.

Sjukfrånvaro

Vi har under de senaste åren sett en trend av ökad sjukfrånvaro hos våra anställda, men har i år lyckats minska den totala sjukfrånvaron med knappt en procent jämfört med 2022. Den uppåtgående trenden kan delvis förklaras med ett förändrat beteende under och efter covid-19-pandemin. Vi kan dock inte utesluta att sjukfrånvaron även haft andra orsaker och har därför påbörjat ett omfattande arbete med att utreda och analysera möjliga orsaker och åtgärder. Vi har bland tittat på frågan både ur ett individ- och organisationsperspektiv, samt implementerat systemstöd för rehabilitering. Målinriktade anpassnings- och rehabiliteringsinsatser sätts in i tidigt skede.

Sjukfrånvaro (%)	2023	2022	2021
Sjukfrånvaro totalt	9,70 %	10,56 %	6,90 %
Långtidssjukfrånvaro	3,51 %	3,48 %	2,12 %
Sjukfrånvaro för män	6,59 %	7,64 %	6,13 %
Sjukfrånvaro för kvinnor	3,11 %	2,91 %	10,80 %
Anställda under 29 år	0,55 %	0,51 %	4,02 %
Anställda 30–49 år	3,90 %	4,22 %	6,09 %
Anställda över 50 år	5,24 %	5,83 %	8,08 %

Förebyggande arbete

Vi jobbar aktivt med att förebygga ohälsa och olyckor innan de inträffar. Genom friskvårdsarbete främjar vi hälsa och rörelse för våra medarbetare. Vi har

under året upphandlat en ny tjänst för hantering av friskvårdsersättning för att uppmuntra och underlätta för våra anställda att utnyttja sitt friskvårdsbidrag. Vi betalar också anmälningavgiften för deltagande i motionslopp. Exempelvis deltog ca 45 personer på Blodomloppet i Örebro och Västerås.

Ett sätt att öka säkerheten för både medarbetare och resenärer är att identifiera och rapportera händelser som kunde ha resulterat i en olycka, s.k. tillbud. Under året har vi fortsatt arbetet som inleddes 2022 med att utveckla rapporteringskulturen och möjliggöra digital rapportering. Desto fler tillbud som rapporteras, desto fler olyckor och incidenter finns möjlighet att förebygga. Som ett resultat av arbetet ser vi att rapporteringen av tillbud har ökat, från 590 (2022) till 735 (2023). Även rapporterade olycksfall har ökat något (från 64 till 80), vilket vi tror och hoppas beror på en ökad rapporteringsbenägenhet.

Människan Bakom Uniformen (MBU) är ett samarbetsprojekt mellan aktörer från uniformbärande yrken. I MBU får ungdomar chansen att lära känna människan bakom uniformen. Där ingår bussförare som en kategori tillsammans med bland andra polis, brandkår och väktare. Samtidigt får medarbetare i de uniformbärande yrkena lära känna ungdomar.

Målet med MBU är att genom inflytande och öppenhet öka ungdomars delaktighet, minska kriminalitet, och skapa möten som ökar förståelsen mellan deltagarna. Projektet bidrar till att skala bort lager av okunskap och otrygghet mellan grupperna, och i förlängningen minska det hot och våld som våra förare och andra uniformsbärare utsätts för. Projektet startades upp i Västerås under 2023 och ska pågå under två år. Vi har sedan tidigare mycket god erfarenhet av MBU i Örebro.

Trafiksäkerhet och incidenthantering

En viktig del av trafiksäkerheten är att hålla fordonsparken välunderhållen och besiktigad. Det gör att vi kan förhindra olyckor och tillbud som kan orsakas av fordonsfel. I år gick 90 % av våra fordon genom besiktningen helt utan anmärkning, vilket är bättre än vårt mål om 87 %. För varje 3000 mil som bussen kört gör vi dessutom en egen kontroll av fordonet, och inför den årliga besiktningen genomförs en ytterligare kontroll. Det har visat sig vara ett framgångsrikt arbetssätt. Allt för att göra resan för våra resenärer så säker som möjligt.

Vid händelser i trafiken skriver föraren en incidentrapport och trafikledaren en trafikledarrapport. Dessa sammanställs och utvärderas månadsvis för att hitta förbättringsområden och snabbt kunna genomföra åtgärder. Vi har under 2023 varit inblandade i 59 skador där resenärer och/eller medtrafikanter varit inblandade, jämfört med 38 under 2022. Uppfattningen är att satsningarna för att öka rapporteringsbenägenheten gett effekt även här, men vi arbetar med att utreda om det finns andra möjliga orsaker.

I takt med det ökade våldet i samhället, vilket även fått återspeglning i vår trafik och förarens arbetsmiljö, så har vi anpassat och över tid ökat insatsen av yttre trafikledning. Yttre trafikledningens uppdrag är att stödja förare i olika situationer och finnas på plats i trafiken för att verka förebyggande. Vi ser att dessa har hittat sin roll inom hela bolaget under året.

Vi samarbetar kontinuerligt med kommunerna och regionerna när det gäller trafiksituationen kring olika trafikplatser och hållplatsplaceringar i syfte att säkerställa en säker trafikantmiljö.

Utbildning och kompetensutveckling

Kompetensutveckling, lärande och att stärka samanhållningen inom bolaget är viktigt för oss. Det är också en viktig del i att leva upp till vår vision "vi är bäst på det vi gör", att hela tiden vidareutveckla oss och ligga i framkant. På så sätt bidrar vi även till att trygga vår kompetensförsörjning.

Yrkeskompetensutbildning

Inom trafikbranschen ställs krav på personlig yrkeskompetensutbildning (YKB) för att få utföra persontransport med buss. Vi utför denna utbildning i egen regi och kursplanen godkänns av Transportstyrelsen. Det innebär att våra förare kontinuerligt vidareutbildas i bland annat trafiksäkerhet, kör- och vilotider, kundbemötande, konflikthantering, första hjälpen, brandsäkerhet, kost och hälsa. Målet är att vår YKB skall ge stolta, nöjda och välutbildade förare, vilket i sin tur ger nöjda kunder. Totalt har Svealandstrafiken tillhandahållit 690 utbildningsplatser för förare inom ämnet säkerhetsutbildning.

IT-säkerhet

Allt fler IT-attacker sker i vår omvärld. För att stärka IT-säkerheten inom bolaget har vi under 2023 genomfört en s.k. nanoutbildning (mejlbaserade korta e-kurstillfällen) i IT-säkerhet för samtliga tjänstemän. Syftet var att öka medvetenheten och att minimera risken för intrång, såsom Ransomware och andra riktade attacker.

Ledararena

Vi har vid fyra tillfällen under 2023 samlat hela chefsgruppen till vad vi kallar för Ledararena. Syftet var att fokusera på våra långsiktiga strategier, utvecklingen av vår verksamhet, vårt ledarskap och vårt medarbetarskap. Här har vi behandlat områden som hållbarhet, säkerhet, värdegrund och kompetensförsörjning.

Jämställdhet

Vi strävar efter en jämställd fördelning av våra anställda som speglar samhället i stort. Bussbranschen är traditionellt sett en mansdominerad bransch och vi vill försöka locka fler kvinnor till yrket som bussförare. Det finns många fördelar med en mer jämställd arbetarkår, bland annat ökar det trivseln och sänker sjukfrånvaron.

Vår körskola är sedan starten 2012 en inkörsport för kvinnor till att utbilda sig till bussförare. Eftersom servicekänsla är en viktig egenskap som förare rekryterar vi gärna medarbetare med erfarenhet från andra kvinnodominerade serviceyrken så som vård, skola, omsorg och butikshandel. Tyvärr hade vi ingen kvinnlig deltagare i körskolan i år på grund av liten verksamhet i körskolan. Under året har vi haft färre och mindre grupper i körskolan på grund av hänsyn till LAS-regler och balansen mellan tillsvidare- och timanställda.

Jämställdhet	2023	2022	2021
Andel kvinnor totalt bland medarbetare	17 %	17 %	16 %
Andel kvinnor i chefspositioner	27 %	29 %	28 %
Andel kvinnor bland styrelseledamöter	40 %	40 %	40 %
Andel kvinnor som gick vår egen busskörskola	0 %	33 %	36 %

03.

Mänskliga rättigheter

Kollektivtrafik är ett medel för att människor ska kunna utnyttja och tillgodose sina mänskliga rättigheter, så som rätten till arbete, utbildning, och hälso- och sjukvård. En förutsättning för det är att kollektivtrafiken är tillgänglig och öppen för alla i samhället att ta del av på ett tryggt sätt. Tillgänglighet, mångfald och icke-diskriminering är därför identifierade som de mest väsentliga aspekterna relaterade till hur vi ska lyckas bedriva en inkluderande kollektivtrafik. Att även ställa höga sociala krav på leverantörer är avgörande för att säkerställa att vi inte indirekt bidrar till kränkningar av mänskliga rättigheter.

Risker och utmaningar

Kollektivtrafiken påverkas mycket av samhällsutvecklingen i övrigt. Det finns risk att samhället inte upplevs tryggt och säkert och att medborgarna därför inte vågar genomföra sina bussresor. Vi strävar efter att hitta lösningar för att resenärerna ska känna sig så trygga som möjligt. Bland annat har vi kameraövervakning i samtliga bussar för att öka tryggheten för våra resenärer. Vi har ett nära samarbete med våra uppdragsgivare och andra samhällsaktörer för att gemensamt hantera dessa frågor.

I vardagen föreligger en risk för att resenärer inte upplever kollektivtrafiken som

VÅRA VÄSENTLIGA FRÅGOR INOM

MÄNSKLIGA RÄTTIGHETER

- > Mångfald och icke-diskriminering
- > Sociala krav vid samarbeten, upphandling och inlöp

inkluderande eller utsätts för diskriminering. Därför arbetar vi kontinuerligt med bemötandeteknik och utbildning i dessa frågor.

Det förekommer även risker för kränkningar av mänskliga rättigheter i leverantörsledet. Vi arbetar både med att ställa krav på hållbara leveranskedjor och med att följa upp dessa krav i tät dialog med våra leverantörer. Att komma till rätta med kränkningar av mänskliga rättigheter i leveranskedjan är ett omfattande och komplext arbete som vi behöver bemöta och hantera gemensamt i branschen. Därför har vi kroat arm med andra och etablerat dialoger och samarbeten i dessa frågor.

Styrning

I vår förarhandbok framgår tydliga riktlinjer för hur förarna ska bemöta resenärerna. Principen är att sträva efter god service och att hjälpa kunden utifrån kundens behov.

Vid rekrytering av nya medarbetare, speciellt bussförare, bedöms deras erfarenhet och känsla för service. Vi ser extra goda resultat när vi rekryterar från serviceyrken och sedan utbildar dem via vår körskola. Trafikcheferna

ansvarar för att alla förare är utbildade inom bemötandeteknik, vilket de löpande får via YKB-utbildningen. Vi arbetar coachande i dialog med förarna i de fall kundsynpunkter kommer in gällande bemötandet. Insamlande av kundsynpunkter och analys av dessa ger viktiga data till vårt arbete med att ständigt förbättra vår verksamhet. Vi har löpande samverkansmöten med regionen och kommunerna för att se över tillgänglighet och linjedragningar.

Vår policy, våra riktlinjer och rutiner för kränkande särbehandling, trakasserier och sexuella trakasserier är implementerade i vår verksamhet och uppdateras vid behov.

Tillgänglighet

Det kollektiva resandet ska vara tillgängligt för alla medborgare. Som ett led i detta är våra bussar utrustade med bland annat akustiska utrop av hållplatser, nigningsfunktion samt ramp för att underlätta vid på- och avstigning. En viktig del i tillgänglighetsarbetet är tydlig och uppdaterad information till resenärer. Trafikantinformationssystemen ger trafikstörningsinformation till resenärer i realtid i alla digitala kanaler. Undersökningar visar att ovisshet och ingen information om förseningar och andra förändringar leder till större frustration och irritation än själva förseningen eller förändringen i sig.

Mångfald och icke-diskriminering

På Svealandstrafiken arbetar medarbetare med olika bakgrund och uppskattningsvis finns fler än 50 olika nationaliteter representerade. Den breda mångfalden speglar resten av samhället och de många språk som talas av våra medarbetare är en stor tillgång i det mångkulturella samhälle som vi verkar i. Det underlättar vid kommunikation med våra resenärer och ur ett integrationsperspektiv visar det att arbetsmöjligheter finns.

Vår policy och riktlinje om kränkande särbehandling, trakasserier och sexuella trakasserier vägleder oss i arbetet med att behandla alla lika och hantera eventuella missförhållanden. De kommuniceras även med jämna mellanrum

via våra informationskanaler och under arbetsplatsträffar, som en del i vårt kontinuerliga värdegrundsarbete.

Sociala krav vid samarbeten, upphandling och inköp

Vi verkar för en långsiktigt hållbar utveckling genom att i största möjliga mån välja varor och tjänster som är producerade och levererade under hållbara sociala och miljömässiga förhållanden. Inför varje upphandling gör vi en bedömning om inköpet kan anses hamna inom ett riskområde för negativ påverkan på människor. Om produktion sker i ett högriskland eller riskerar att göra det ska krav om hållbara leveranskedjor alt specifika sociala krav ställas i upphandlingen.

Under året har vi bland annat följt upp kontraktsvillkor gällande hållbara leveranskedjor vid upphandling av elbussar. Detta har varit särskilt angeläget med tanke på oroande uppgifter om kränkningar av mänskliga rättigheter vid tillverkning av eldrivna bussarnas komponenter och batterier. Det är en lång och komplex leveranskedja och vi har upprättat en nära dialog med leverantören för att gemensamt hantera utmaningar.

I juni överlämnade vi en begagnad biogasbuss till den ideella föreningen Skicka Vidare Till Ukraina. Behovet av bussar i Ukraina är stort och bussen i fråga är tänkt att i första hand fungera som en skolbuss i norra delen av Ukraina. Under hösten fick vi besked om att bussen var levererad och i drift.

Vid ankomst var den även fullastad med förnödenheter som insamlats med hjälp av lokala aktörer i Västerås. Bussen tankas med biogas på plats.

04.

Antikorrupktion

Vi bedriver en verksamhet som är beroende av nära samarbeten med olika leverantörer och partners, där inköp genomförs med stöd av lagen om offentlig upphandling. Vi har tydliga inköpsrutiner vid leverantörssamverkan för att inte riskera att någon utnyttjar sin ställning för att uppnå otillbörlig fördel. Riktlinjer och uppföljning relaterat till extern och intern representation är viktigt för oss, vi vill föregå med gott exempel och värnar om vårt varumärke som pålitlig och transparent aktör.

Risker och utmaningar

Som offentligt ägt bolag med ett samhällsuppdrag att omsätta skattemedel till samhällsnytta har vi särskilda förväntningar på oss när det gäller att bedriva vår verksamhet på ett ansvarsfullt och affärsetiskt vis.

Mutor och korruption är ett identifierat riskområde där eventuella överträdelser mot våra riktlinjer kan komma att skada företagets anseende. Det finns även risk för missbruk av interna resurser då vi har medarbetare som i stor utsträckning utför ensamarbete. Därav är det viktigt att vi arbetar värderingsstyrkt och att alla känner väl till våra riktlinjer och värderingar.

Styrning

I vårt samhällsuppdrag som offentligt ägt bolag strävar vi efter att hålla en hög affärsetikstandard och bedriva en verksamhet fri från alla typer av jäv, mutor och korruption. För att uppnå detta är det högst väsentligt att samtliga anställda och samarbetspartners känner till våra affärsetiska riktlinjer.

I vår inköps- och upphandlingspolicy, reviderad 2022, framgår att den som företräder bolaget i inköps- och upphandlingssituationer alltid ska uppträda på ett affärsetiskt och opartiskt sätt. Bolaget har en nolltolerans mot mutor och otillåten påverkan när det gäller inköp och upphandlingar. Medarbetare ska avstå från att delta i upphandling om misstanke om jävssituation finns. Bolagets agerande vid inköp och upphandling ska medverka till en god och långsiktig hållbar totalekonomi genom att alla inköp och upphandlingar ska göras med nyttjande av de konkurrensmöjligheter som finns.

Vid leverantörskontakter och extern representation finns tydliga riktlinjer för vad som är acceptabelt till exempel gällande mottagande av gåvor. Ekonomichefen har det yttersta ansvaret för att medarbetare är informerade om våra ekonomiska riktlinjer samt för att eventuella överträdelser utreds. Våra riktlinjer

främjar transparens och konkurrens och samtliga direktivstyrda upphandlingar publiceras på lagstadgat sätt via offentligt annonsverktyg.

Affärsetik, inköpsrutiner och leverantörssamverkan

I samband med varje upphandling säkerställer vi att samtliga berörda är väl informerade om vad som gäller vid jäv och sekretess i syfte att säkerställa att vi hjälps åt att beakta våra gällande rutiner. Alla chefer är utbildade inom jäv, mutor och korruption.

Svealandstrafiken har både en intern och extern visselblåsarfunktion, som medarbetare når via intranätet och externa intressenter når via hemsidan. Syftet är att tidigt fånga upp misstanke om ekonomisk brottslighet eller avvikelser från Svealandstrafikens värderingar och affärsetiska riktlinjer. Den som vill använda tjänsten kan rapportera helt anonymt. Inga överträdelser har observerats under året.

För oss är transparens i våra affärer viktigt och vi arbetar gärna med s.k. RFI (Request for Information), där vi inför upphandling bjuder in leverantörer på aktuell marknad till dialog. Syftet är att ta del av leverantörernas kunskap och utveckling inom branschen för att kunna ställa relevanta krav, samt informera om hur upphandlingsprocessen fungerar och hur vårt behov ser ut. Ett arbetssätt som blivit mycket uppskattat. Vi ser även över möjligheter för att få till förnyad konkurrensutsättning i befintliga kontrakt och ta in fler leverantörer i våra ramavtal.

Extern och intern representation

Vi uppdaterar vår attestordning inför varje år samt kontinuerligt under året. I attestordningen framgår vilka som får ingå avtal och beställa varor och tjänster och i den meningen representera bolaget och hur detta ska hanteras. De berörda är utbildade och informerade om att vara aktsamma med utgifter för bolagets räkning. Leverantörsfakturor attesteras alltid av två olika personer. Inga överträdelser har observerats under året.

Hållbarhetsdata

Indikatorerna utgår från vår trafik som sker i egen regi.

Hållbarhetsdata	2023	2022	2021
Teknisk utveckling och innovation			
Antal forsknings/utvecklingsprojekt vi leder/deltar i	17	17	17
Miljökrav vid samarbeten, upphandling och inköp			
Antal avtal med miljökrav	14	9	13
Utsläpp av växthusgaser			
Fördelning drivmedel bussar	Diagram	Diagram	Diagram
Utsläpp av CO ₂ i kg CO ₂ per kilometer	0,22 (0,20*)	0.19	0,20
*Under året har vi uppdaterat våra kalkyler i linje med Naturvårdsverkets utsläppsfaktorer. Siffran inom parentes syftar till utsläppen enligt den tidigare mätmetoden.			
Energi			
Total energianvändning i fastigheter i MWh	10 696	9 279	9 582
Energianvändning fjärrvärme i fastigheter i kWh/m ²	173	177	220
Energianvändning el i fastigheter i kWh/m ²	109	136	129
Energianvändning fjärrvärme i mark i kWh/m ²	118	109	172
Energianvändning i alla fordon kWh per kilometer	4,76	4,85	4,78
Energianvändning i kollektivtrafik kWh per kilometer	4,87	4,93	4,87
Energianvändning i servicefordon kWh per kilometer	0,43	0,47	0,61
Materialanvändning i verksamhet			
Andel miljömärkta kemikalier (volym)	45 %	45 %	45 %
Mängd avfall producerat per avfallskategori i ton	Tabell	Tabell	Tabell

Hållbarhetsdata, forts.	2023	2022	2021
Attrahera och behålla medarbetare			
Andel som rekommenderar oss som arbetsgivare	8 av 10	8 av 10	8 av 10
Andel som tycker att vi är ett företag där alla är välkomna	9 av 10	9 av 10	9 av 10
Andel som tycker att vi tar ansvar för vår miljöpåverkan	9 av 10	9 av 10	9 av 10
Personalomsättning - antal börjat under året	115	120	77
Personalomsättning - antal slutat under året	110	100	95
Hälsa och säkerhet för medarbetare			
Sjukfrånvaro %	Tabell	Tabell	Tabell
Antal olycksfall	80	64	66
Antal arbetsrelaterad ohälsa	0	0	0
Antal färdolycksfall	7	10	6
Antal tillbud	735	590	595
Antal förare som genomfört säkerhetsutbildning	690	509	268
Trafiksäkerhet och incidenthantering			
Andel fordon som går igenom besiktning utan anmärkning	90 %	92 %	89 %
Antal trafikolyckor med personskada på resenär eller medtrafikant	59	38	45
Jämställdhet			
Andel kvinnor totalt bland medarbetare	17 %	17 %	16 %
Andel kvinnor i chefspositioner bland chefer	27 %	29 %	28 %
Andel kvinnor bland styrelseledamöter	40 %	40 %	40 %
Andel kvinnor som gick vår egen busskörskola	0 %	33 %	36 %

Hållbarhetsdata, forts.	2023	2022	2021
Mångfald, tillgänglighet och icke-diskriminering			
Beskrivs i text, se sidan 25.	-	-	-
Sociala krav vid samarbeten, upphandling & inköp			
% av nya upphandlingar där krav på social hänsyn är tagen	34 %	29 %	31 %
% av avtal/leverantörer granskade med avseende på efterlevnad av sociala krav	2 %	1 %	0 %
Affärsetik, upphandlingsrutiner och leverantörssamverkan			
Totalt antal rapporterade, bekräftade och åtgärdade fall av oegentligheter per typ, samt utfall av dessa	0	0	0
Extern och intern representation			
Andel tjänstemän utbildade i riktlinjer kring representation	Text	Text	Text
Antal rapporterade fall av överträdelser mot riktlinjer kring representation	0	0	0

Avfallsdata

Alternativa råvaror

Varugrupp	Artikelbenämning	Kvantitet (kg) 2023	Kvantitet (kg) 2022
Alternativa Råvaror	Centralsugaren	3 110	2 180
Alternativa Råvaror	Brännbart, utsorterat	54 424	44 090
Alternativa Råvaror	Dagvatten	0	-
Alternativa Råvaror	Träavfall, målat	0	460
Alternativa Råvaror	Träavfall, omålat	17 340	14 460
Alternativa Råvaror	Verksamhetsavfall för sortering	2 100	630
Alternativa Råvaror	Verksamhetsavfall till deponi	11 760	19 100
Alternativa Råvaror	Glas, färgat	440	379
Alternativa Råvaror	Glas, isomix	0	272
Järn	Blandskrot	6 620	29 394
Järn	Blandskrot	0	29 230
Järn	Komplext skrot för fragm	40 660	5 440
Metaller	Blandkabelskrot	313	33
Metaller	Blybatterier, start	14 0706	17 923
Papper	Kontorspapper	2 057	1 193
Papper	Reklamation Papper	0	
Papper	FTI Pappersförp, FNI	445	56
Papper	Wellpapp, löst	6 130	9 181
Plast	FTI Plastförp, FNI	1 018	386
Plast	LDPE transparent, obalat	0	200
Plast	Plast till energiåtervinning	0	97
Elektronik	Kontorselektronik	1 219	912

Avfallsdata, forts.

Alternativa råvaror

Varugrupp	Artikelbenämning	Kvantitet (kg) 2023	Kvantitet (kg) 2022
Farligt Avfall	Absorbenter, trasor	1 764	1 660
Farligt Avfall	Aerosoler	530	633
Farligt Avfall	Alkaliskt avfall flytande	0	-
Farligt Avfall	Batterier, små (maxvikt 3 kg)	131	-
Farligt Avfall	Emballage, tömda ej	0	537
Farligt Avfall	Emulsioner	0	2 500
Farligt Avfall	Glykol, blandning	0	-
Farligt Avfall	Kvävgas (glasflaska)	0	2
Farligt Avfall	Lysrör	167	5
Farligt Avfall	Oljeavskiljaravfall bottensats	291 794	183 491
Farligt Avfall	Oljeavskiljaravfall	0	4 770
Farligt Avfall	Oljefilter	3 560	3 184
Farligt Avfall	Oljeslam, mineraloljebaserat	0	0
Farligt Avfall	Småkemikalier	0	3
Farligt Avfall	Smörjfett	43	-
Farligt Avfall	Spillolja	26 456	33 460
Farligt Avfall	Tonerkassetter	3	26
Farligt Avfall	Tvättränneslam	46 517	96 932
Farligt Avfall	Vatten förorenat	6 000	-
Farligt Avfall	Övriga lampor <60 sm	3	5
Totalt avfall kg		539 310	503 009
Till deponi av totalt avfall		2 %	4 %

Svealandstrafiken

Revisionsberättelse

Till bolagsstämman i Svealandstrafiken AB, org.nr 556555-3350

Rapport om årsredovisningen

Uttalanden

Jag har utfört en revision av årsredovisningen för Svealandstrafiken AB för år 2023.

Enligt min uppfattning har årsredovisningen upprättats i enlighet med årsredovisningslagen och ger en i alla väsentliga avseenden rättvisande bild av Svealandstrafiken ABs finansiella ställning per den 31 december 2023 och av dess finansiella resultat och kassaflöde för året enligt årsredovisningslagen. Förvaltningsberättelsen är förenlig med årsredovisningens övriga delar.

Jag tillstyrker därför att bolagsstämman fastställer resultaträkningen och balansräkningen för Svealandstrafiken AB.

Grund för uttalanden

Jag har utfört revisionen enligt International Standards on Auditing (ISA) och god revisionssed i Sverige. Mitt ansvar enligt dessa standarder beskrivs närmare i avsnittet Revisorns ansvar. Jag är oberoende i förhållande till Svealandstrafiken AB enligt god revisorssed i Sverige och har i övrigt fullgjort mitt yrkesetiska ansvar enligt dessa krav.

Jag anser att de revisionsbevis jag har inhämtat är tillräckliga och ändamålsenliga som grund för mina uttalanden.

Styrelsens och verkställande direktörens ansvar

Det är styrelsen och verkställande direktören som har ansvaret för att årsredovisningen upprättas och att den ger en rättvisande bild enligt årsredovisningslagen. Styrelsen och verkställande direktören ansvarar även för den interna kontroll som de bedömer är nödvändig för att upprätta en årsredovisning som inte innehåller några väsentliga felaktigheter, vare sig dessa beror på oegentligheter eller misstag.

Vid upprättandet av årsredovisningen ansvarar styrelsen och verkställande direktören för bedömningen av bolagets förmåga att fortsätta verksamheten. De upplyser, när så är tillämpligt, om förhållanden som kan påverka förmågan att fortsätta verksamheten och att använda antagandet om fortsatt drift. Antagandet om fortsatt drift tillämpas dock inte om styrelsen och verkställande direktören avser att likvidera bolaget, upphöra med verksamheten eller inte har något realistiskt alternativ till att göra något av detta.

Revisorns ansvar

Mina mål är att uppnå en rimlig grad av säkerhet om huruvida årsredovisningen som helhet inte innehåller några väsentliga felaktigheter, vare sig dessa beror på oegentligheter eller misstag, och att lämna en revisionsberättelse som innehåller mina uttalanden. Rimlig säkerhet är en hög grad av säkerhet, men är ingen garanti för att en revision som utförs enligt ISA och god revisionssed i Sverige alltid kommer att upptäcka en väsentlig felaktighet om en sådan finns. Felaktigheter kan uppstå på grund av oegentligheter eller misstag och anses vara väsentliga om de enskilt eller tillsammans rimligen kan förväntas påverka de ekonomiska beslut som användare fattar med grund i årsredovisningen.

En ytterligare beskrivning av mitt ansvar för revisionen av årsredovisningen finns på Revisorsinspektionens webbplats: www.revisorsinspektionen.se/revisornsansvar. Denna beskrivning är en del av revisionsberättelsen.

Rapport om andra krav enligt lagar och andra författningar

Uttalanden

Utöver min revision av årsredovisningen har jag även utfört en revision av styrelsens och verkställande direktörens förvaltning för Svealandstrafiken AB för år 2023 samt av förslaget till dispositioner beträffande bolagets vinst eller förlust.

Jag tillstyrker att bolagsstämman disponerar vinsten enligt förslaget i förvaltningsberättelsen och beviljar styrelsens ledamöter och verkställande direktören ansvarsfrihet för räkenskapsåret.

Grund för uttalanden

Jag har utfört revisionen enligt god revisionssed i Sverige. Mitt ansvar enligt denna beskrivs närmare i avsnittet Revisorns ansvar. Jag är oberoende i förhållande till Svealandstrafiken AB enligt god revisorssed i Sverige och har i övrigt fullgjort mitt yrkesetiska ansvar enligt dessa krav.

Jag anser att de revisionsbevis jag har inhämtat är tillräckliga och ändamålsenliga som grund för mina uttalanden.

Styrelsens och verkställande direktörens ansvar

Det är styrelsen som har ansvaret för förslaget till dispositioner beträffande bolagets vinst eller förlust. Vid förslag till utdelning innefattar detta bland annat en bedömning av om utdelningen är försvarlig med hänsyn till de krav som bolagets verksamhetsart, omfattning och risker ställer på storleken av bolagets egna kapital, konsolideringsbehov, likviditet och ställning i övrigt.

Styrelsen ansvarar för bolagets organisation och förvaltningen av bolagets angelägenheter. Detta innefattar bland annat att fortlöpande bedöma bolagets ekonomiska situation, och att tillse att bolagets organisation är utformad så att bokföringen, medelsförvaltningen och bolagets ekonomiska angelägenheter i övrigt kontrolleras på ett betryggande sätt. Den verkställande direktören ska sköta den löpande förvaltningen enligt styrelsens riktlinjer och anvisningar och bland annat vidta de åtgärder som är nödvändiga för att bolagets bokföring ska fullgöras i överensstämmelse med lag och för att medelsförvaltningen ska skötas på ett betryggande sätt.

Revisorns ansvar

Mitt mål beträffande revisionen av förvaltningen, och därmed mitt uttalande om ansvarsfrihet, är att inhämta revisionsbevis för att med en rimlig grad av säkerhet kunna bedöma om någon styrelseledamot eller verkställande direktören i något väsentligt avseende:

- företagit någon åtgärd eller gjort sig skyldig till någon försummelse som kan föranleda ersättningsskyldighet mot bolaget, eller
- på något annat sätt handlat i strid med aktiebolagslagen, årsredovisningslagen eller bolagsordningen.

Mitt mål beträffande revisionen av förslaget till dispositioner av bolagets vinst eller förlust, och därmed mitt uttalande om detta, är att med rimlig grad av säkerhet bedöma om förslaget är förenligt med aktiebolagslagen.

Rimlig säkerhet är en hög grad av säkerhet, men ingen garanti för att en revision som utförs enligt god revisionssed i Sverige alltid kommer att upptäcka åtgärder eller försummelser som kan föranleda ersättningsskyldighet mot bolaget, eller att ett förslag till dispositioner av bolagets vinst eller förlust inte är förenligt med aktiebolagslagen.

En ytterligare beskrivning av mitt ansvar för revisionen av förvaltningen finns på Revisorsinspektionens webbplats: www.revisorsinspektionen.se/revisornsansvar. Denna beskrivning är en del av revisionsberättelsen.

Västerås den dag som framgår av min elektroniska signatur

Peter Söderman
Auktoriserad revisor

ÖHRLINGS PRICEWATERHOUSECOOPERS AB 556029-6740 Sverige

<i>Signerat med Svenskt BankID</i>	<i>2024-03-08 12:27:21 UTC</i>
Namn returnerat från Svenskt BankID: PETER SÖDERMAN	Datum
Peter Söderman	
Auktoriserad revisor	
	Leveranskanal: E-post

Lekmannarevisorernas granskningsrapport 2023 enligt 10 kap 13 § aktiebolagslagen

Till årsstämman i

Svealandstrafiken AB

Org nr 556555-3350

Vi, av fullmäktige i Region Västmanland och Region Örebro län utsedda lekmannarevisorer, har granskat Svealandstrafiken AB:s verksamhet för 2023. Granskningen har utförts av sakkunniga som biträder lekmannarevisorerna.

Styrelse och VD ansvarar för att verksamheten bedrivs enligt gällande bolagsordning, ägardirektiv och beslut samt de lagar och föreskrifter som gäller för verksamheten.

Lekmannarevisorerna ska granska om bolagets verksamhet sköts på ett ändamålsenligt och från ekonomisk synpunkt tillfredsställande sätt och om bolagets interna kontroll är tillräcklig.

Granskningen har utförts enligt aktiebolagslagen, kommunallagen och god revisionssed i kommunal verksamhet samt utifrån bolagsordning och fastställda ägardirektiv.

Samplanering har skett med bolagets auktoriserade revisor. Granskningen har genomförts med den inriktning och omfattning som behövs för att ge rimlig grund för bedömning och prövning. Detta har skett genom dels grundläggande granskning, dels förstudie avseende områdena avtal och avtalsförhållanden samt bussdepå i Västerås.

Utifrån genomförd förstudie konstaterar vi att de två områden som förstudien berör, avtal och avtalsförhållanden samt bussdepå i Västerås, till stor del påverkar varandra. Ett långsiktigt hyreskontrakt bygger på att det finns ett långsiktigt trafikavtal. Längden på trafikavtalet i Västmanland och omfattningen av trafiken som utgår från bussdepån i Västerås måste således spegla det framtida hyreskontraktets längd och innehåll.

Vi poängterar även att de risker som Svealandstrafiken AB redan idag tar med korta avtal med kollektivtrafikmyndigheten i Västmanland också utgör risker för bolagets två ägare Region Västmanland och Region Örebro län.

Vi anser att de revisionsbevis vi inhämtat är tillräckliga som grund för våra uttalanden nedan. Utifrån genomförd granskning gör vi följande bedömningar avseende revisionsåret 2023:

Att bolagets verksamhet sammantaget har skötts på ett ändamålsenligt sätt.

Att bolagets verksamhet har bedrivits på ett från ekonomisk synpunkt tillfredsställande sätt.

Att bolagets interna kontroll har varit tillräcklig.

Örebro/Västerås den 8 mars 2024

Anders Larsson
Lekmannarevisor

Elisabeth Löf
Lekmannarevisor

Deltagare

ELISABETH LÖF Sverige

<i>Signerat med Svenskt BankID</i>	<i>2024-03-08 13:01:11 UTC</i>
Namn returnerat från Svenskt BankID: Mariana Elisabeth Löf	Datum
Elisabeth Löf	Leveranskanal: E-post

ANDERS LARSSON Sverige

<i>Signerat med Svenskt BankID</i>	<i>2024-03-08 17:28:22 UTC</i>
Namn returnerat från Svenskt BankID: Anders Larsson	Datum
Anders Larsson	Leveranskanal: E-post

BOLAGSSTYRNINGSRAPPORT
2023
SVEALANDSTRAFIKEN AB

BOLAGSSTYRNINGSRAPPORT

SVEALANDSTRAFIKEN AB, 556555-3350

Fastställd av bolagets styrelse 2024-02-27

BESKRIVNING AV BOLAGETS VERKSAMHET

Enligt bolagsordningen ska Svealandstrafiken AB bedriva trafikrörelse avseende kollektivtrafik samt idka därmed förenlig verksamhet i Västmanlands län och Örebro län.

Bolaget är skyldigt att utföra de uppdrag som bolaget tilldelas av sina ägare Region Västmanland och Region Örebro län.

Bolaget är en del av regionernas verksamhet.

UTVÄRDERING AV STYRELSEARBETET

Under 2023 har bolaget haft totalt 4 styrelsemöten, utvecklingsdag med bolagsledningen samt ordinarie årsstämma.

Stående punkter på styrelsemöte:

- Val av justeringsman och godkännande av dagordning
- Information från VD
- Aktuella marknadsfrågor
- Väsentliga förändringar i förutsättningarna för verksamheten
- Uppföljning av verksamheten
- Ekonomisk uppföljning

Under året har följande beslut tagits:

- Bokslut och årsredovisning 2022
- Rambudgetförslag 2024
- Modell för utvärdering av styrelsens och VD's arbete
- Bolagsstyrningsrapport 2022
- Firmateckning
- Tertialbokslut med årsprognoser
- Affärsplan 2024-2026
- Budget och investeringsbudget 2024
- Låneramar 2024-2026
- Arbetsordning för styrelse och instruktion VD
- Att ta fram analys kring konsekvenserna för Svealandstrafiken med ny bussdepå i Västerås
- Säkerställa en korrekt hantering av den genomlysning av bolaget som initierats av ägaren Region Västmanland.

Gemensamma ägarträffar har hållits 6 gånger under 2023. Under året har också tre presidieträffar hållits med kollektivtrafikmyndigheten i Region Örebro län och en presidieträff med

kollektivtrafikmyndigheten i Region Västmanland. Under året har också en gemensam utvecklingsdag genomförts tillsammans med ägare och kollektivtrafikmyndigheterna i de bägge länen.

ÄGARDIREKTIV

Enligt ägardirektivet ska Svealandstrafiken eftersträva en soliditet om 15 %. Med anledning av bolagets tillväxt genom inträdet i Region Örebro län med anskaffning av fordon och fastigheter samt konverteringen av bussparken från biogasdrift till eldrift så understiger soliditeten 15 %. Vid 2023-års utgång var soliditeten 12,9 %. Svealandstrafiken behöver fortsatt klara resultatmålet och generera en god avkastning som återinvesteras i verksamheten för att säkra en god soliditet där den långsiktiga målsättningen är 15 %.

Verksamheten har under 2023 utöver ovan bedrivits inom de ramar ägardirektivet anger.

Inga förändringar har skett under året i gällande ägardirektiv.

INTERN KONTROLL – UPPFYLLANDE AV BOLAGETS ÄNDAMÅL

BOLAGETS ÄNDAMÅL

Bolagets ändamål att bedriva en attraktiv kollektivtrafik med buss samt, i enlighet med vad ägarna beslutar, bidra till att utbud och former för kollektivtrafiken utvecklas och förbättras. Se vidare förvaltningsberättelsen i årsredovisningen.

FINANSIELL RAPPORTERING

Styrelsen får ekonomisk rapport efter tertialbokslut 1 och 2 och efter årsbokslut 31 december. Vidare se tertialbokslut och årsredovisning.

Trots det ekonomiska läget i omvärlden gör Svealandstrafiken i år ett bättre resultat än avkastningskravet på 10,8 mnkr. Det positiva resultatet på + 14,9 mnkr före bokslutsdispositioner och skatt grundar sig på att de optimeringar och effektiviseringar som gjorts i verksamheten, tillsammans med de senaste årens kompetenshöjande investeringar, har börjat ge resultat. Organisationen håller en fortsatt hög kostnadsmedvetenhet och nyttjar interna resurser och material i verksamheten mer effektivt. Det harmoniserar med Svealandstrafikens stora fokus på en hållbar verksamhet. Det positiva resultatet grundar sig till viss del också på en bra bedömning av kostnadsutvecklingen och ett korrekt satt trafikpris för året.

Under året har Svealandstrafiken totala låneskuld minskat med 42 mnkr och är vid årets slut 669 mnkr. Nya lån på 36 mnkr har tagits upp för finansiering av leveransen av de första elbussarna till Västerås. Den del av den totala låneskulden som ägarna borgar för uppgick till 666 mnkr och ligger inom ramen för aktuellt borgensbeslut. Soliditeten är vid årets slut på 12,9 %. Den positiva utvecklingen av soliditeten under året har påverkats av att ej tagna lån pga. försenade bussleveranser, erhållna bidrag samt det positiva årsresultatet. Som väntat har den kraftigt negativa ränteutvecklingen mer än dubblat de finansiella kostnaderna jämfört med förra året. Med anledning av Svealandstrafikens fortsatt höga investeringstakt och höga skuldsättningsgrad är beaktande av den framtida ränteutvecklingen viktig del för bolaget. Svealandstrafiken behöver fortsatt klara resultatmålet och generera en god avkastning som återinvesteras i verksamheten för att säkra en god soliditet.

BOLAGETS RISKER

FINANSIELLA RISKER

- Prismodellen för det största uppdraget linjelagd kollektivtrafik baseras på ett fast pris per omloppskilometer och omloppstimme utifrån en uppskattad trafikproduktion. Priset för nästkommande år förhandlas i början av året vilket gör att Svealandstrafiken för kommande år tar en risk respektive en möjlighet beroende på utfallet av kostnadsutvecklingen för resterande av innevarande år samt under kommande år. En faktisk volymrisk finns också då den uppskattade ramvolymen kan skilja sig när den blivit en bearbetad detaljvolym.
- Omvärldsutvecklingen med kriget i Ukraina, efterdyningarna av pandemin Covid-19 och oroligheterna i mellanöstern som lett till kraftig inflationsutveckling, ränteökningar, kraftiga prisökningar inom framför allt bränsle och energi men även inom andra områden såsom reservdelar, oljor och vätskor m.m. har påverkat Svealandstrafikens driftkostnader negativt och kan beroende på utvecklingen ge avtryck finansiellt under 2024. Några poster beskrivs grundligare nedan.
- Räntekostnaden med anledning av hög skuldsättningsgrad. Svealandstrafiken är och kommer under de närmsta åren att fortsatt vara investeringstunga. Med nuvarande skuldportfölj inklusive reinvesteringar innebär en ränteförändring med 1 % under 2024 en förändring på ca 3 mkr. Nuvarande skuldportfölj består till cirka 43 % av bundna lån. 68 % har en räntebindning under ett år vilket avviker något i förhållande till gällande finanspolicy (max 60 %).
- Utveckling drivmedelspris. Stora delar av Svealandstrafikens egna bussar drivs i dagsläget på biogas även om en konvertering till el pågår i den linjelagda trafiken. HVO är bränslet som Svealandstrafikens underentreprenörer använder. Under andra halvan av 2022 och i början av 2023 ökade priser markant både gällande biogas och HVO. Med ett nytt avtal för biogasleveranser i Västmanland som tecknades under sommaren 2023 har den främsta faktorn för stora prisfluktuationer minskat då delar av den inköpta volymen inte längre regleras via spotmarknadspris. Priserna i det nya avtalet i Västmanland justeras dock kvartalsvis via en nykonstruerad indexkorg vilket ger en ökad risk jämfört med avtalet i Örebro som har en årlig justering. Prispåverkan för HVO har minskat med anledning av regeringens beslut om minskad reduktionsplikt där priserna minskat betydligt efter årsskiftet och prisnivån spås vara beständig. Genom införande av elbussar minskas andelen drivmedelskostnader och således bränslerisken totalt sett i bolaget.
- Brist på material och leveransförseningar. Förutom de ekonomiska utmaningar som omvärldsutvecklingen inneburit har bristen på halvledare och andra reservdelar/material medfört längre leveranstider bland annat på 2023 års leverans av elbussar. Den större elbussleveransen som var beställd till slutet av 2023 är kraftigt försenad och beräknas till andra delen av 2024. Detta kommer med största sannolikhet innebära kostnadsökningar (drivmedel och underhåll) för den fordonsflotta som ska ersättas.
- Under 2024 kommer Svealandstrafiken att kraftigt utöka fordonsparken med elbussar i den linjelagda trafiken (46 stycken). Eldriften skapar förutom de miljömässiga aspekterna möjligheter till effektiviseringar vad gäller bränsle och underhåll. Den risk som kan finnas är eventuella inkörnings- och optimeringsproblematik som initialt skulle kunna leda till störningar och eventuella merkostnader.

- Minskat trafikuppdrag. Svealandstrafikens uppdragsgivares ekonomiska svårigheter skulle kunna leda till beslut om ytterligare trafikneddragningar i båda länen. De beslut som redan fattats kan Svealandstrafiken hantera inom ramarna för det flexibla konceptet med stor gemensam fordonsflotta över de två länen och tillsammans med bolagets ramavtalsleverantörer. Blir eventuella neddragningarna för stora så skulle det dock kunna innebära risk för outnyttjade resurser i personal, fastigheter och fordon.
- Kompetensförsörjning. Svealandstrafikens verksamhet är personalintensiv och mer än hälften av bolagets kostnader är personalrelaterade. Under 2023 har branschens utmaningar med kompetensförsörjning av bussförare blivit än en mer tydlig nationellt med inställd trafik som följd på flera håll. Svealandstrafiken har dock klarat sitt trafikuppdrag under 2023 men ser motsvarande kompetensförsörjningsproblematik framför allt på några års sikt. För att motverka risken att stå utan personal på sikt jobbar Svealandstrafiken med att utveckla körskolan i egen regi samt samverkan med andra parter. Sjukskrivningsnivåerna har under 2023 fortsatt varit höga även om indikerande trenden är positivt sjunkande. Ett fortsatt aktivt arbete med att sänka sjukfrånvaron är nödvändig för att skapa ekonomiskt utrymme samt för att säkra bussförarresurs för trafikproduktionen.
- Framöver ska beslut i frågan om byggnation av ny bussdepå i Västerås 2030 fattas. Beslutet kommer att vara en viktig faktor för Svealandstrafiken både på kort och lång sikt och påverkar både planering, investeringar, underhåll och resursallokering både för nuvarande och framtida depå.

KOMMUNIKATION MED REVISORER

Kommunikation med revisorer sker vid avstämningsmöten under våren och hösten samt vid helårsbokslut. Revisorerna kommer till bolaget och utför förvaltningsrevision under hösten och bokslutgranskning vid helårsbokslutet. I samband med årsbokslutet sker även granskning från lekmanrevisionen. Löpande kommunikation har skett för att få vägledning olika frågeställningar.

ÄRENDEN SOM LÄMNATS TILL REGIONFULLMÄKTIGE FÖR STÄLLNINGSTAGANDE

Svealandstrafiken har under året inte lämnat några ärenden till Regionfullmäktige för beslut.

Ekonomisk rapport till ägarna Region Örebro län och Region Västmanland sker vid tertial- och helårsbokslut. Dessa rapporter ingår i respektive regions sammanställda redovisning som redovisas i regionstyrelse och regionfullmäktige.

STÄLLNINGSTAGANDE

Den interna kontrollen vad avser uppfyllande av bolagets ändamål, ägarens beslutade mål och hur bolagets finansiella rapportering är organiserad bedöms av bolaget fungera på ett tillfredsställande sätt under räkenskapsåret. Bolagets verksamhet har varit förenlig med det fastställda kommunala ändamålet och utförts inom ramen för de kommunala befogenheterna.

Nils-Eric Gustavsson

Styrelsens ordförande

Granskningsredogörelse

Grundläggande granskning 2023

Svealandstrafiken AB

Mars 2024

Magdalena Bergfors

Sofie Plomér Sundqvist

Innehållsförteckning

Inledning	2
Bakgrund	2
Uppdragets omfattning och syfte	2
Planering	2
Risikanalys	3
Granskning av uppdrag och ändamål	5
Bolagsordning	5
Kommunallagen	5
Ägardirektiv och bolagspolicy	6
Affärsidé och affärsplan	6
Mål och måluppfyllelse för verksamhet	7
Kundtillfredsställelse och kvalitet	8
Nyckeltal/jämförelsetal	8
Granskning av ekonomi	9
Budget och flerårsplan	9
Mål och måluppfyllelse för ekonomi	9
Uppföljning av produktivitet och effektivitet	10
Granskning av intern kontroll	11
Styrelsearbete	11
System för internkontroll och riskhantering	11
Finanspolicy	12
Medarbetare	12
Hållbarhet	13
Granskning av följsamhet till lagstiftning	14
Tryckfrihetsförordningen och sekretesslagen	14
Arkivlagen	14
Offentlig upphandling	14
Särskild lagstiftning	14
Sammanfattning	16

Inledning

Bakgrund

Av lagstiftning och god revisionssed följer att kommunens revisorer årligen ska granska alla verkställande organ som bedriver kommunal verksamhet.

Bolagsstyrelsen ska förvalta och genomföra verksamheten i enlighet med ägarnas uppdrag, lagar och föreskrifter. För att fullgöra uppdraget måste styrelsen bygga upp system och rutiner för styrning, uppföljning, kontroll och rapportering samt säkerställa att dessa rutiner tillämpas på avsett sätt. En bristfällig styrning och kontroll kan riskera att verksamheten inte bedrivs och utvecklas på avsett sätt.

Lekmannarevisorernas granskning avseende Svealandstrafiken AB, org nr 556555-3350, för verksamhetsåret 2023 presenteras i det följande.

Uppdragets omfattning och syfte

Lekmannarevisorns uppdrag regleras i 12 kap kommunallag (2017:725) samt 10 kap aktiebolagslag (2005:551). Lekmannarevisorns uppgift är att granska att bolagets verksamhet sköts på ett ändamålsenligt och från ekonomisk synpunkt tillfredsställande sätt samt med tillräcklig intern kontroll. Lekmannarevisorn ska följa de anvisningar som meddelas av bolagsstämman, såvida de inte strider mot lag, bolagsordning eller god sed. Enligt kommunallagen ska lekmannarevisorn biträdas av sakkunniga.

Efter varje räkenskapsår ska lekmannarevisorn lämna en granskningsrapport till årsstämman. Syftet med den grundläggande granskningen är att ge lekmannarevisorn ett underlag till rapporten. Granskningsrapporten ska lämnas till bolagets styrelse senast tre veckor före stämman.

Samverkan

Lekmannarevisorerna och den valda auktoriserade revisorn har samverkat i revisionen för att utnyttja de samlade resurserna samt för att åstadkomma en kvalitativ och effektiv revision.

Genom att göra en gemensam planering, granskning och rapportering har de samlade revisionsresurserna använts effektivt, vilket ger samordningsvinster för revisionen totalt.

Planering

Granskningen av Svealandstrafiken AB för verksamhetsåret 2023 inriktas på uppföljning och granskning avseende de frågor som rör lekmannarevisorns uppgifter samt som bedöms vara av särskild vikt.

Granskningen har inriktats på att kartlägga och följa upp att styrelse och VD följer fastställda direktiv och regler, såväl interna som externa. Granskningen omfattar även uppföljning av huruvida bolaget uppdaterat/kompletterat med dokument/rutiner enligt tidigare års granskningar. Granskningsområden väljs utifrån bedömd väsentlighet och risk.

Lekmannarevisorerna har inte fått några särskilda granskningsanvisningar av årsstämman.

Metod

Granskningen är översiktlig och har genomförts genom analys av för granskningen relevant dokumentation, främst bolagsordning, ägardirektiv, budget, verksamhets-/affärsplan och protokoll från styrelsesammanträden samt avstämning och möten med representanter från bolaget.

Representanter från bolaget har beretts möjlighet att sakgranska rapporten.

Revisionskriterier

Med revisionskriterier avses de bedömningsgrunder som bildar underlag för revisionens analyser och bedömningar.

Följande revisionskriterier används i granskningen:

- Kommunallag (2017:725) 10:3
- Aktiebolagslag (2005:551) 8:4
- Styrande dokument, exempelvis bolagsordning, ägardirektiv och policy
- Följsamhet till mål och budget för 2023

Avgränsning

I tid avgränsas granskningen i huvudsak till 2023.

Risikanalys

De mest väsentliga riskerna för bolaget utifrån dess ändamål, god ekonomisk hushållning samt intern kontroll bedöms vara:

Ändamål

- Ledning och styrning utifrån bolagsordning och ägardirektiv
- Uppföljning av bolagsordning och ägardirektiv
- Uppföljning av verksamhet-/affärsplan och budget samt koppling till bolagsordning och ägardirektiv

Ekonomi

- Långsiktig planering och uppföljning

Intern kontroll

- Organisation och förvaltning som har en ändamålsenlig intern kontroll för att upptäcka väsentliga fel och brister i den löpande förvaltningen av verksamheten

Följsamhet till lagstiftning

- Allmänna handlingar
- Inköp och upphandling

Förutom denna grundläggande granskning har även en förstudie rörande avtal och avtalsförhållanden samt bussdepå i Västerås genomförts. Resultatet från den förstudien presenteras i en särskild rapport.

Nedan redovisas utförda granskningsinsatser samt slutliga bedömningar avseende granskningens resultat.

Granskning av uppdrag och ändamål

Översiktlig granskning av om bolaget genomfört sitt uppdrag på ett ändamålsenligt sätt.

Bolagsordning

Granskningsinriktning: Granskning att bolagets verksamhet bedrivs i enlighet med ändamål och föremål i bolagsordningen.

lakttagelser

Svealandstrafiken ABs bolagsordning registrerades av Bolagsverket 2018-01-01.

I lagstiftning ställs krav på att det ska finnas en bolagsordning samt vad den ska innehålla. Av bolagsordningen ska bl a framgå följande:

- Föremålet för bolagets verksamhet
- Ändamålet för bolagets verksamhet

I bolagets bolagsordning framgår vad som är föremålet (vad bolaget ska ägna sig åt) och ändamålet (vilken service/nytta som bolaget ska tillhandahålla ägarna/medborgaren) med verksamheten. Det kommunala ändamålet med bolaget är följande:

- Bedriva trafikrörelse avseende kollektivtrafik i Västmanlands län och Örebro län.

I årsredovisning 2023 lämnas en övergripande redovisning av bolagets verksamhet under det gångna året.

Inom ramen för granskningen har det inte framkommit något som indikerar att bolaget inte efterlevt bolagsordningens föremål och ändamål.

Bedömning

Vi gör bedömningen att bolagets verksamhet i allt väsentligt bedrivits enligt vad som anges i bolagsordning.

Kommunallagen

Granskningsinriktning: Granskning av hur bolaget förhåller sig till de kommunalrättsliga principerna.

lakttagelser

I ägarnas uppdrag ingår att klargöra vilka kommunalrättsliga principer ett kommunalt bolag ska förhålla sig till. Detta ska regleras i bolagsordning.

Med kommunala befogenheter avses i vilken grad ett bolag ska tillämpa kommunallagens principer i fråga om lokalisering, självkostnad och likställighet. Dessa

principer ska i normalfallet gälla för kommunal verksamhet som bedrivs i bolagsform. Eventuella avvikelser från dessa principer ska regleras i speciallagstiftning.

Granskningen visar att ägarna bundit bolaget till följande kommunalrättsliga principer:

- Lokaliseringsprincipen
- Självkostnadsprincipen
- Likställighetsprincipen

En brist med ägarnas styrdokument är att bolaget inte bundits till kommunallagen kap 10 § 3 punkt 6: Allmänhetens insyn om ett bolag väljer att lämna över vårderna av kommunala angelägenheter till privata utförare. Detta noterades även vid föregående års revision.

Bedömning

Vi rekommenderar ägarna att genomföra en översyn av bolagsordningen avseende att säkerställa allmänhetens insyn i den verksamhet som genom avtal lämnas över till privata utförare. I övrigt gör vi bedömningen att bolagets verksamhet i allt väsentligt bedrivits enligt de kommunalrättsliga principer som anges i bolagsordning.

Ägardirektiv och bolagspolicy

Granskningsinriktning: Granskning av bolagets uppföljning och rapportering. Granskning av bolagets följsamhet till ägarnas direktiv.

Iakttagelser

Ägarnas styrning kommer framför allt till uttryck i följande styrdokument:

- Bolagsordning
- Ägardirektiv

I ägardirektiv återfinns direktiv/riktlinjer som bolaget ska förhålla sig till.

I Bolagsstyrningsrapport 2023 framhålls att bolagets verksamhet, förutom vad gäller mål om soliditet (se nedan), bedrivits inom de ramar ägardirektivet anger.

Bedömning

Vi gör bedömningen att bolaget i allt väsentligt efterlevt gällande ägardirektiv. Inga väsentliga avvikelser har noterats i avsnitten affärsidé och affärsplan, mål och måluppfyllelse för verksamhet, budget och flerårsplan, mål och måluppfyllelse för ekonomin samt intern kontroll.

Affärsidé och affärsplan

Granskningsinriktning: Granskning om affärsplan är förenlig med bolagets ändamål. Granskning om affärsplan är upprättad i enlighet med ägarnas direktiv. Granskning av bolagets följsamhet till ägarnas direktiv.

lakttagelser

Av ägardirektiv framgår att bolaget årligen ska fastställa verksamhetsplan med strategiska mål för de närmaste tre räkenskapsåren.

Styrelsen har 2022-11-22 fastställt affärsplan för 2023-2025.

Granskning av affärsplan visar följande:

- Den innehåller vision, affärsidé och affärsmodell, omvärldsspaning, övergripande målområden samt strategier.
- Den beskriver bolagets organisation och intressenter.
- Den omfattar fem målområden: kund, medarbetare, miljö och säkerhet, ekonomi samt affär.

Bedömning

Affärsplanen är upprättad i enlighet med ägardirektiv. Vi bedömer att affärsplanen tar utgångspunkt från bolagets kommunala föremål/ändamål.

Mål och måluppfyllelse för verksamhet

Granskningsinriktning: Granskning om verksamhetsmål är förenliga med bolagets ändamål. Granskning om mål är upprättade i enlighet med ägarnas direktiv. Granskning om redovisat resultat är förenligt med ägarnas/bolagets mål för verksamheten.

lakttagelser

Ägarna har i direktiv fastställt att bolaget ska ha fastlagda verksamhetsmål i linje med övergripande mål i Region Västmanland avseende kundnöjdhet, personal, ekonomi, miljö och säkerhet.

Den övergripande styrningen av bolagets verksamhet sker genom affärsplan. Planerna innehåller bl a övergripande målområden.

Vi noterar att bolagsstyrelsen 2022-11-22 antagit mål för 2023. Vid samma tidpunkt har styrelserna även reglerat formerna för hur målen ska följas upp.

I årsredovisning 2023 redovisas väsentliga händelser under året kopplat till de fem målområden i bolagets affärsplan.

Av Bolagsstyrningsrapport 2023 framgår att verksamheten under året bedrivits inom de ramar ägardirektivet anger.

Bedömning

Vi gör bedömningen att utfärdade mål är förenliga med bolagets ändamål/föremål. Målen bedöms vara upprättade i enlighet med ägarnas direktiv. Vi bedömer att redovisat resultat för verksamheten 2023 i allt väsentligt är förenligt med fastställda mål av såväl ägare som bolagsstyrelse.

Kundtillfredsställelse och kvalitet

Granskningsinriktning: Granskning av kundundersökning som genomförts av bolaget.

lakttagelser

Tidigare års granskning har visat att bolaget i en nationell undersökning av den upplevda nöjdheten med servicen i hemlänet 2022 placerar sig bra, på första plats i kategorin kollektivtrafik i Västmanland och femte plats i Örebro.

Av årsredovisning 2023 framgår att bolaget har 99,99 % resande kunder utan negativa kundsynpunkter.

Bedömning

Vi bedömer att bolaget har väl fungerande rutiner för uppföljning av kundtillfredsställelse och kvalitet.

Nyckeltal/jämförelsetal

Granskningsinriktning: Granskning av nyckeltal över tid och jämförelse med andra jämförbara verksamheter som är framtagna av eller som bolaget har tillgång till.

lakttagelser

Av årsredovisning 2023 framgår att genomförd extern varumärkesmätning visar på att allt fler medborgare känner till bolaget.

Bedömning

Vi bedömer att bolaget har fungerande rutiner för uppföljning av nyckeltal/jämförelsetal.

Granskning av ekonomi

Översiktlig granskning av om bolaget har en ändamålsenlig styrning, uppföljning och rapportering av sin ekonomi.

Budget och flerårsplan

Granskningsinriktning: Granskning om bolagets budgetdokument är upprättad i enlighet med ägarnas direktiv.

lakttagelser

I ägardirektiv ställs krav på att bolaget årligen upprättar budget för sin verksamhet.

Vår granskning visar att styrelsen 2022-11-22 fastställt resultatbudget för 2023. Vid samma tillfälle fastställs även investeringsbudget för 2023 och låneram för 2023-2025.

Bedömning

Vi gör bedömningen att budgetdokumenten har upprättats enligt gällande direktiv.

Mål och måluppfyllelse för ekonomi

Granskningsinriktning: Granskning om bolagets resultat är förenligt med ägarnas direktiv och bolagsinterna målsättningar. Granskning om åtgärder vidtagits i de fall målen inte uppnås.

lakttagelser

Ägarna har i ägardirektiv beslutat ekonomiska mål för bolaget. Målen rör följande områden:

- Avkastning på eget kapital
- Soliditet

Vi noterar att ägarnas finansiella mål har inarbetats i bolagets affärsplan/budget.

Av årsredovisning 2023 framgår att årets resultat efter finansiella poster uppgår till 14,9 mnkr. Resultatet motsvarar en avkastning på 10,2 % på eget kapital. Bolagets soliditet uppgår till 12,9 %. Måluppfyllelsen kommenteras även i Bolagsstyrningsrapport 2023. Med anledning av bolagets tillväxt genom inträdet i Region Örebro län med anskaffning av fordon och fastigheter samt konverteringen av bussparken från biogasdrift till eldrift understiger soliditeten ägarnas mål om 15 %. Vidare framgår av årsredovisningen och rapporten att bolaget fortsatt behöver uppnå ägarnas resultatmål och generera en god avkastning som återinvesteras i verksamheten för att säkra en god soliditet där den långsiktiga målsättningen är 15 %.

Bedömning

Vi gör bedömningen att bolagets ekonomiska resultat 2023 i allt väsentligt är förenligt med ägarnas direktiv och bolagsinterna målsättningar.

Uppföljning av produktivitet och effektivitet

Granskningsinriktning: Granskning av normerande standarder och riktlinjer.

lakttagelser

Tidigare års granskning har visat att uppföljningen av produktivitet och effektivitet skulle utvecklas och kopplas till bolagets långsiktiga mål i affärsplanen. I kontakt med bolaget framkommer att systemstödet Stratsys har implementerats under hösten 2023 i delar av verksamheten och till fullo i för hela bolaget under början av 2024. I systemet finns mål, nyckeltal och aktiviteter till de fem målområdena i affärsplanen.

Bedömning

Vi bedömer att bolaget har fungerande rutiner för produktivitet och effektivitet i verksamheten.

Granskning av intern kontroll

Bolagets interna kontroll granskas av både lekmannarevisor och auktoriserad revisor. Lekmannarevisorernas granskning redovisas nedan.

Styrelsearbete

Granskningsinriktning: Granskning om styrelsearbetet bedrivs i enlighet med bolagsinterna direktiv. Granskning av förekommande rutin att utvärdera styrelsearbetet.

Iakttagelser

Styrelsen har haft fyra sammanträden under 2023. Möten har genomförts i enlighet med vad som anges i styrelsens arbetsordning samt sammanträdesplan.

Den övergripande styrningen har framför allt kommit till uttryck i följande ärenden/beslut:

- Affärsplan 2023-2025
- Budget 2023
- Investeringsbudget för 2023 och låneram för 2023-2025
- Arbetsordning för styrelsen och VD

Av Bolagsstyrningsrapport 2023 och styrelseprotokoll framgår även att styrelsen under året beslutat att ta fram analys kring konsekvenserna för bolaget med ny bussdepå i Västerås samt säkerställa en korrekt hantering av den genomlysning av bolaget som initierats av ägaren Region Västmanland.

Direktiv för uppföljning och rapportering återfinns i styrelsens arbetsordning. Granskningen visar att styrelsen fått återkommande rapportering från verksamhet och ekonomi.

Årsredovisning 2023 har behandlats av styrelsen 2024-02-27.

Styrelsen har 2023-05-23 utvärderat sitt arbete.

Bedömning

Styrelsen kan verifiera att de utövar styrning och kontroll över bolagets verksamhet och ekonomi. Vi gör bedömningen att styrelsearbetet har bedrivits enligt bolagsinterna direktiv samt att utvärdering skett i enlighet med rutin.

System för internkontroll och riskhantering

Granskningsinriktning: Granskning av bolagets följsamhet till ägarnas direktiv inom området internkontroll och riskhantering. Granskning om bolaget bedriver ett systematiskt arbete med internkontroll och riskhantering. Granskning av redovisat resultat av utförd intern kontroll.

Iakttagelser

Ägarna ställer i ägardirektivet inga krav på hur bolaget ska arbeta med internkontroll och riskanalyser. Styrelsen har inte fastställt någon plan för internkontroll. I kontakt med

bolaget framkommer att det pågår ett arbete med att ta fram en internkontrollplan för 2024 och att denna enligt plan ska fastställas på styrelsemötet i maj 2024.

I bolagsstyrningsrapport 2023 redovisas bolagets risker.

- Prismodellen för uppdraget linjelagd kollektivtrafik
- Omvärldsutveckling med kriget i Ukraina, efterdyningarna av pandemin och oroligheterna i mellanöstern
- Räntekostnaden med anledning av hög skuldsättningsgrad
- Utveckling drivmedelspris
- Brist på material och leveransförseningar
- Eventuella inkörnings- och optimeringsproblematik m a a utökad fordonspark med elbussar
- Minskat trafikuppdrag
- Kompetensförsörjning
- Byggnation av ny bussdepå i Västerås

Av bolagsstyrningsrapporten framgår även att bolaget bedömer att den interna kontrollen, vad avser uppfyllande av bolagets ändamål, ägarnas beslutade mål och hur bolagets finansiella rapportering är organiserad, fungerat på ett tillfredsställande sätt under året.

Bedömning

Granskningen visar inte på några väsentliga brister vad gäller bolagets arbete med intern kontroll. Vi rekommenderar att fortsätta det påbörjade arbetet med att ta fram en internkontrollplan.

Finanspolicy

Granskningsinriktning: Översiktlig granskning av bolagets rutiner kring finansiering och finanspolicy.

Iakttagelser

Tidigare års granskning har visat att bolagets finanspolicy reviderades av styrelsen 2022-05-24.

Bedömning

Likt tidigare år gör vi bedömningen att finanspolicyn i allt väsentligt är ändamålsenlig.

Medarbetare

Granskningsinriktning: Översiktlig granskning av arbetsmiljöpolicys, rutiner för systematiskt arbetsmiljöarbete m m utifrån verksamhetens omfattning och art.

Iakttagelser

Tidigare års granskning har visat att ett omfattande arbete har genomförts avseende policys, riktlinjer och rutiner inom HR-området. Detta arbete har fortgått under 2023. Under året har bl a arbetsmiljöbok, riktlinjer för distansarbete samt riktlinjer för tjänstledighet och annan ledighet tagits fram eller reviderats.

Av årsredovisning 2023 framgår att bolaget under året har arbetat vidare med kompetensbedömningsanalys samt adderat frågor som rör trivsel och vad som är avgörande faktorer för att stanna kvar på en arbetsplats. Vidare framgår att en utmaning under året har varit fortsatt hög sjukfrånvaro. Orsaker till frånvaron har analyserats och frågan har belysts både ur ett individ- och organisationsperspektiv. Bolaget har arbetat aktivt med att minska sjukfrånvaron och ett systemstöd för rehabilitering har implementerats. Detta bedöms ha gett effekt och sjukfrånvaron är något minskad jämfört med 2022.

Under 2021 genomfördes en fördjupad granskning inom området ledarskap och medarbetarskap. Den samlade revisionella bedömningen var att bolagets arbete med ledarskap och medarbetarskap sköts delvis på ett ändamålsenligt sätt samt att den interna kontrollen inom granskade områden bedöms delvis vara tillräcklig.

Bedömning

Vi gör bedömningen att granskade dokument inom området i allt väsentligt är ändamålsenliga.

Hållbarhet

Granskningsinriktning: Översiktlig granskning av hållbarhetspolicy m m.

Iakttagelser

Bolaget upprättar hållbarhetsredovisning som bifogas årsredovisningen. I redovisningen redogörs för väsentlighetsanalys, risker och utmaningar, styrning och vad som hänt under året utifrån områdena miljö och klimat, sociala och medarbetarfrågor, mänskliga rättigheter samt antikorruption. Ny laddinfrastruktur, batterilager för elbussar, komfortkörning, samarbetsprojekt Människan bakom uniformen samt biogasbuss till Ukraina är några av de händelser under 2023 som nämns i hållbarhetsredovisningen.

Bedömning

Bolagets hållbarhetsredovisning granskas av auktoriserad revisor.

Granskning av följsamhet till lagstiftning

Översiktlig granskning av bolagets följsamhet till offentligrättslig lagstiftning.

Tryckfrihetsförordningen och sekretesslagen

Granskningsinriktning: Översiktlig granskning av rutiner för utlämnande av allmänna handlingar m m.

lakttagelser

Under 2023 har instruktion för diarieföring och rutin för hantering av begäran om utlämnande av allmän handling tagits fram.

Bedömning

Vi gör bedömningen att granskade dokument inom området i allt väsentligt är ändamålsenliga.

Arkivlagen

Granskningsinriktning: Översiktlig granskning av arkivbeskrivning/arkivreglemente, arkivförteckning/dokumenthanteringsplan m m.

lakttagelser

Bolaget tillämpar Region Västmanlands arkivreglemente. Regionen är även arkivmyndighet.

Bedömning

Då bolaget tillämpar Region Västmanlands arkivreglemente görs ingen bedömning.

Offentlig upphandling

Granskningsinriktning: Översiktlig granskning av upphandlingspolicy, riktlinjer för direktupphandling m m.

lakttagelser

Tidigare års granskning har visat att bolaget har upphandlings- och inköpspolicy samt riktlinjer för direktupphandling som båda togs fram under 2022.

Bedömning

Likt tidigare år gör vi bedömningen att granskade dokument inom området i allt väsentligt är ändamålsenliga.

Särskild lagstiftning

Granskningsinriktning: Kartläggning av särskild lagstiftning som påverkar verksamheten.

lakttagelser

Delar av bolagets verksamhet är anmälningspliktig enligt miljöbalken. Av hållbarhetsredovisning 2023 framgår att Tillsynsmyndigheterna, efter anmälan från bolaget, beslutat om försiktighetsmått som framförallt innehåller krav på vad som får

släppas ut från bolagets tvättanläggningar. För att påvisa att utsläppskraven uppfylls tar bolaget årliga prover på utgående vatten.

Bedömning

Det har i granskningen inte framkommit något som visar på att bolagets rutiner inte fungerar på ett tillfredsställande sätt.

Sammanfattning

Lekmannarevisorns uppdrag regleras i 12 kap kommunallag (2017:725) samt 10 kap aktiebolagslag (2005:551). Lekmannarevisorns uppgift är att granska att bolagets verksamhet sköts på ett ändamålsenligt och från ekonomisk synpunkt tillfredsställande sätt samt med tillräcklig intern kontroll.

Utifrån genomförd granskning görs följande revisionella bedömning:

- Att bolagets verksamhet sammantaget i allt väsentligt har skötts på ett ändamålsenligt sätt.
- Att bolagets verksamhet har bedrivits på ett från ekonomisk synpunkt tillfredsställande sätt.
- Att bolagets interna kontroll hänförlig till styrelsens förvaltning har varit tillräcklig.

Rekommendationer

För framtiden noteras följande utvecklingsområde:

- Fortsätta det påbörjade arbetet med att ta fram plan för internkontroll.

2024-03-08

Johan Tingström

Magdalena Bergfors

Sakkunnigt biträde

Projektledare

Denna rapport har upprättats av Öhrlings PricewaterhouseCoopers AB (org nr 556029-6740) (PwC) på uppdrag av lekmannarevisorerna i Svealandstrafiken AB enligt de villkor och under de förutsättningar som framgår av planeringsdokument från 2023-06-30. PwC ansvarar inte utan särskilt åtagande, gentemot annan som tar del av och förlitar sig på hela eller delar av denna rapport.

Revisorns yttrande avseende den lagstadgade hållbarhetsrapporten

Till bolagsstämman i Svealandstrafiken AB, org.nr 556555-3350

Uppdrag och ansvarsfördelning

Det är styrelsen som har ansvaret för hållbarhetsrapporten för år 2023 och för att den är upprättad i enlighet med årsredovisningslagen.

Granskningens inriktning och omfattning

Vår granskning har skett enligt FARs rekommendation RevR 12 *Revisorns yttrande om den lagstadgade hållbarhetsrapporten*. Detta innebär att vår granskning av hållbarhetsrapporten har en annan inriktning och en väsentligt mindre omfattning jämfört med den inriktning och omfattning som en revision enligt International Standards on Auditing och god revisionssed i Sverige har. Vi anser att denna granskning ger oss tillräcklig grund för vårt uttalande.

Uttalande

En hållbarhetsrapport har upprättats.

Västers den dag som framgår av min elektroniska signatur

Peter Söderman
Auktoriserad revisor

PETER SÖDERMAN Sverige

<i>Signerat med Svenskt BankID</i>	<i>2024-03-14 09:42:57 UTC</i>
Namn returnerat från Svenskt BankID: PETER SÖDERMAN	Datum
Peter Söderman	Leveranskanal: E-post